

ДІЛОВИЙ BUSINESS ВІСНИК HERALD

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕКЛАМНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

88015 м. Ужгород, вул. Грушевського, 62
Тел.: (0312) 66-94-50, 66-94-55
Тел./факс: (0312) 66-94-60, 66-94-74
Ел. пошта: tpp@tpp.uzhgorod.ua
<http://www.tpp.uzhgorod.ua>
<https://www.facebook.com/tpp.uzhgorod.ua>

2014 № 4-6 (216-218)

Інформаційно-рекламний бюлетень
Закарпатської торгово-
промислової палати
«ДІЛОВИЙ ВІСНИК»
(«BUSINESS HERALD»)
№ 4-6 (216-218) 2014 р.

Свідоцтво про реєстрацію
Закарпатського обласного
комітету в справах
преси та інформації:
серія Зт, № 118
від 17 червня 1997 р.

Засновник – Закарпатська
торгово-промислова палата
Президент
Отто КОВЧАР

Наша адреса:
Україна, 88015 м. Ужгород,
вул. Грушевського, 62
Тел.: (0312) 669450
Тел./факс: (0312) 669460
Ел. пошта: tpp@tpp.uzhgorod.ua
Веб-сайт: <http://www.tpp.uzhgorod.ua>

Інформаційно-рекламний бюлетень
надсилається підприємствам,
організаціям, установам, приватним
підприємцям – членам ЗТПП;
державним органам влади;
держадміністраціям;
місцевим радам; ТПП України;
регіональним ТПП України;
ТПП зарубіжних країн;
посольствам України за кордоном;
іноземним посольствам
та їх торговим відділам,
торгово-економічним місіям
іноземних держав,
акредитованим в Україні

Відповідальний за випуск
Юрій ЯКУБЕЦЬ
Літредактор
Ольга ЯКУБЕЦЬ

З питань співпраці і розміщення
рекламно-інформаційних матеріалів
звертатись за тел. (0312) 669466
Ел. пошта: info_tpp@tpp.uzhgorod.ua

Точки зору авторів публікацій
і редакції можуть не збігатися.
За достовірність наведених фактів,
цитат, власних назв та інших
відомостей відповідальність несуть
автори публікацій, рекламної
інформації – рекламодавці.
Редакція залишає за собою право
редагувати надані матеріали.
При передруці посилання
на інформаційно-рекламний
бюлетень Закарпатської ТПП
«Діловий вісник» обов'язкове

Номер підготовлено
8.07.2014 р.

**"Ми повинні об'єднувати наші зусилля,
щоб долати виклики часу".
Інтерв'ю з президентом Торгово-промислової палати України
Геннадієм Чижиковим . . . 3-4**

"Міжнародні контактні дні" з питань металообробки . . . 5-6

**Міжнародні ділові заходи торгово-промислових палат
Карпатського регіону . . . 6**

**Зустріч представників громадськості Закарпаття
з Держсекретарем Міністерства закордонних
і європейських справ Словачької Республіки . . . 7-8**

**В об'їзді відбувся круглий стіл з питань поглиблення
співробітництва між Закарпаттям та Словаччиною . . . 8-9**

**Закарпаття – Височіна:
зустріч представників країн в Ужгороді . . . 9**

**Закарпаття – Саболч-Сатмар-Берег: керівники областей
зустрілися в угорському місті Ніредьгаза . . . 10**

**Україна й Угорщина розбудовуватимуть
прикордонну дорожню інфраструктуру . . . 10**

**Реалізація спільних проектів розширює горизонти українсько-
румунського міжрегіонального співробітництва . . . 11-12**

**Румунські підприємці використовують палатівський потенціал
для налагодження зв'язків з українськими партнерами . . . 12**

**Реалізується спільний грантовий проект
Закарпатської ТПП і регіональних палат
Чехії, Словаччини, Угорщини, Польщі . . . 13**

**"Створення Зони вільної торгівлі з Євросоюзом
формуватиме передумови для комплексного підходу
до розв'язання проблем забезпечення конкурентоспроможності
національної економіки".**

**Інтерв'ю з віце-президентом Торгово-промислової
палати України, головою Ради ТПП Карпатського регіону,
президентом Закарпатської ТПП Отто Ковчаром . . . 14-16**

**В Ужгороді відбувся семінар з питань поставки
українських товарів до країн Європейського Союзу
з урахуванням режиму торгових преференцій . . . 17**

**Закарпатці мали змогу ознайомитися з діяльністю
Світової організації торгівлі та проаналізувати
її вплив на бізнес . . . 18-19**

**Про передумови й ризики системної кризи в Україні
та можливі стратегічні кроки для її подолання
говорили в Ужгороді . . . 20-21**

**"Самоорганізація і контроль громади на всіх рівнях –
найдієвіший спосіб повернути країну
до демократичних перетворень".**

**Інтерв'ю з депутатом Закарпатської обласної ради
Федором Харутою . . . 22-23**

Законодавчо-нормативні нововведення . . . 24-27

Президент Торгово-промислової палати України Геннадій ЧИЖИКОВ:

"Ми повинні об'єднувати наші зусилля, щоб долати виклики часу"

Про досягнення у минулому році та плани на майбутнє з президентом ТПП України Геннадієм Чижиковим вела розмову Наталія Копецька-Денґа, головний редактор інформаційно-аналітичного журналу ТПП України «Діловий вісник».

Палата нині – місце перетину національних, іноземних, міжнародних інтересів бізнесу. Вона – повноцінний ринковий інститут підтримки бізнесу як усередині країни, так і за її межами. Про це свідчить зростання її членської бази в усіх регіонах країни.

– Мені і моїм колегам із регіональних ТПП приємно констатувати, що минулий, 2013 рік, відзначився зростанням інтересу до системи торгово-промислових палат з боку ділових кіл країни, насамперед, малого та середнього бізнесу, – відзначає Геннадій Чижиков.

За його словами, важливо й те, що одним із головних здобутків ТПП є налагодження системної стратегічної роботи з органами державної влади. Так, у 2013 році було укладено низку договорів про співпрацю з міністерствами й відомствами (зокрема, з Мінекономрозвитку і торгівлі, екології, доходів і зборів), Палата увійшла до складу Державної комісії з питань співробітництва із СОТ, стала членом Ради експортерів при Міністерстві закордонних справ України.

Тобто, сьогодні ТПП України присутня у більшості важливих державних інститутах і груп із формування економічної політики в країні, реформування економіки, захисту інтересів вітчизняних товаровиробників.

Серед пріоритетів Палати – й взаємодія і взаємопідтримка з регіональними палатами. Так, вони допомагають діловим колам реалізовувати інноваційні проекти, створюють єдиний інформаційний простір.

– Чому особливу увагу Палата приділяє саме допомозі малому та середньому бізнесу?

– Я вважаю, що роль малого бізнесу дещо недооцінена у нашій країні. Насправді вона може бути важливою в економічних процесах держави.

Давайте коротко проаналізуємо події останніх років. Глобальна економіка, бізнес ще не встигли оготатися від згубних наслідків фінансової кризи 2008 року, як уже нові виклики загрожують стабільності. Не тільки наша Торгово-промислова палата, а й усі палати світу замислилися над тим, а що ж далі робити в нових економічних умовах?

Проблемою для українських підприємств залишається їх конкурентоспроможність на світових ринках, яка залежить від безлічі факторів, таких як обмінні курси валют, продуктивність в умовах міжнародної конкуренції, інновації в галузі, методи виробництва та багато інших.

Якщо великі підприємства можуть виживати в умовах фінансово-економічної кризи, то малі та середні потребують усебічної підтримки. І в цьому процесі Палата може стати незамінним радником, партнером, консультантом.

– Геннадію Дмитровичу, Палата також велику увагу приділяє молодим фахівцям, підприємцям, студентам...

– Так, це правда. При Палаті створена Міжнародна академія фінансів та інвестицій. Тут щороку організують десятки тренінгів, семінарів, проводять консультації з бізнес-планування, розробки стратегій підприємств, у тому числі і для молоді, яка хоче займатися підприємницькою діяльністю або ж робить перші кроки на цьому шляху.

Палата опікується також проблемами підтримки інноваційних проектів талановитої молоді, пошуку інвесторів для їх втілення. Наприклад, для підтримки малого бізнесу у сфері інновацій вже багато років ми тісно співпрацюємо з міжнародною мережею Seed Forum. Нас підтримує у цій роботі Посольство Королівства Норвегія в Україні. Симвіоз цієї праці – регулярні навчальні тренінги для молодих "стартап-компаній", конференції, зустрічі з потенційними інвесторами, міжнародні форуми.

З початку минулого року у нас функціонує бізнес-інкубатор iHUB, де сьогодні працюють кілька десятків молодих лю-

дей. Палата надала площу (близько тисячі кв. м) для того, щоб розмістити підприємців-початківців, випускників вищих навчальних закладів. Ми поставили собі за мету допомогти молодим фахівцям і майбутнім підприємцям Києва й України у створенні та розвитку власного бізнесу. У бізнес-інкубаторі вони мають можливість організувати своє робоче місце, а українські та зарубіжні консультанти навчають, як скласти бізнес-план. Тут майбутні підприємці опановують вміння формулювати для себе й інвесторів свою розробку або ідею будь-якого напрямку.

Бажаючих працювати на базі iHUB набагато більше, ніж може розмістити бізнес-інкубатор. За короткий час існування (по-суті, один рік – 2013-й), молоді люди залучили в розвиток своїх проектів понад 2 млн. дол. зарубіжних інвестицій.

Палаті не байдуже підростаюче покоління, адже сьогодні це – студенти, а завтра – молоді підприємці. У нинішніх непростих економічних умовах їм не просто почати свою справу, знайти інвестора, сформувати команду.

У поточному році спільно з міжнародною організацією AIESEC ми плануємо провести "Форум кар'єри" – захід, адресований молоді, в рамках якого відбудуться освітні сесії, презентації, майстер-класи, засідання за "круглим столом" за участю топ-менеджерів найбільших компаній України, а також ярмарок вакансій.

– Палата зараз активно включилася до законотворчої діяльності...

– Для нас це було завжди одним із пріоритетних напрямів діяльності – підтримка вітчизняного бізнесу, підприємців, експортерів, захист їх прав на законодавчому рівні.

З цією метою в Палаті працюють майже два десятка галузевих комітетів. Ми намагаємося, аби почуті від бізнесу ініціативи представниками законодавчої та виконавчої влади втілювалися в життя.

У минулому році ми створили спеціальний департамент, який разом із регіональними палатами відстоює інтереси бізнесу й аналізує законотворчі процеси й ініціативи.

Також хотів би сказати, що ми повинні бути економічними патріотами, коли виходимо працювати за кордон. Тут ми повинні об'єднатися з органами влади, з Урядом і йти разом,

захищаючи інтереси наших експортерів. Зовнішній ринок дуже жорстокий, і тому нам потрібно консолідувати зусилля, щоб у прямому сенсі лобювати інтереси нашого бізнесу за кордоном.

– Геннадію Дмитровичу, як Палата планує сприяти покращенню експортного потенціалу вітчизняних підприємств?

– У системі торгово-промислових палат в Україні у цьому напрямку нині працюють понад 800 спеціалістів. Палата організовує ділові місії українських підприємців у зарубіжні країни, запрошує в Україну іноземні бізнес-делегації, організовує бізнес-форуми, зустрічі й переговори представників українських підприємств із зарубіжними підприємцями, допомагає в налагодженні міжнародних партнерських відносин із провідними технологічними парками, бізнес-інкубаторами, венчурними інвесторами. Ми здійснюємо пошук партнерів для вітчизняних компаній у сфері торгівлі, кооперації й ін. Палата видає сертифікати походження товарів, що експортуються з України, карнети АТА. Нині для того, щоб створити максимально комфортні умови для бізнесу, ми працюємо над питанням переходу на електронну документацію та видачу електронних сертифікатів.

Торік ми розпочали розробку програми з підтримки експортерів України Export.ua. Створення її підтримала Європалата. За участю наших зарубіжних партнерів ця програма у минулому році була успішно апробована на базі Донецької ТПП. Тепер плануємо її запроваджувати в усіх регіональних палатах.

Ми упевнені, що програма буде дієвим механізмом допомоги бізнесу у питаннях виходу на зовнішні ринки. Географія зовнішньоекономічної діяльності наших підприємств поступово розширюється, їх нині цікавлять не тільки країни СНД та Європейського Союзу, а й Близького Сходу, Африки, Південної Америки.

– Нещодавно в галереї Палати розмістилася виставка картин, яка привертає велику увагу гостей Палати. Можна сказати, що тут живуть не тільки діла, а й "музи"...

– Так, зараз у нашій галереї виставлено картини сучасного українського художника Костянтина Скопцова. Його роботи знаходяться в колекціях Музею західного і східного мистецтва в Одесі, Музеї Марини Цветаєвої в Москві, Музеї сучасного ренесансу в Бостоні, експозиції Паризької школи українського живопису Темістокля Вірсти в Парижі й інших музеях світу.

Сьогодні однією з важливих проблем сучасності є те, що у нашому суспільстві і досі прийнято відносити культуру до соціальної сфери. Тим часом, в постіндустріальному суспільстві інформаційної епохи давно склалося ставлення до неї як до серйозного ресурсу економіки. Там укоренилися такі поняття, як культурно-економічний розвиток, економіка вражень, економіка переживань. Такі цінності близькі й філософії торгово-промислових палат у всьому світі.

Крім того, наявність творчих інсталяцій у тій чи іншій організації істотно позначається на мікрокліматі у колективі.

Ще б хотів додати, що твори мистецтва створюють "маркетинг-місця", підвищують інвестиційну привабливість організації. Тому торгово-промислові палати в усьому світі долучаються до культурно-мистецьких промоцій, влаштовують

виставки відомих художників, запрошують до себе у гості відомих музикантів, композиторів і т.п.

Нам дуже часто не вистачає почуття патріотизму, вміння "явити своє діло в общому ділі чоловічества", як говорив великий Шевченко, 200-річчя від дня народження якого ми відзначаємо цього року. Проте нам всім так необхідно вірити у свою країну, у своє мистецтво і підтримувати його, тоді зміни у духовності всього суспільства не примусять на себе чекати.

– Геннадію Дмитровичу, а як узагалі ставляться до ТПП України сьогодні Ваші зарубіжні колеги?

– Роль Палати зростає, коли їй довіряє бізнес, і не тільки вітчизняний, а й зарубіжний. Минулого року в нас у гостях побували понад 200, а у регіональних палатах – ще понад 350 іноземних делегацій – працівники посольств, зарубіжних представництв, також численні делегації бізнесменів, які брали участь у форумах, зустрічах B2B, організованих палатами.

Хочу згадати слова Петера Мігока, голови Всесвітньої федерації палат, який восени минулого року вперше відвідав нашу країну і Торгово-промислому палату України. Він сказав, що зазвичай палати діють на місцевому рівні, але мислять у міжнародному масштабі і впливають на глобальні економічні та законотвірчі процеси.

ТПП України і всі регіональні палати завжди працювали в інтересах вітчизняних підприємців й одночасно робили все для того, аби місцевий простір для бізнесу став інтернаціональним. Тож і візит Петера Мігока – знакова подія для палатівського руху в Україні, і свідчить про високу оцінку нашої діяльності.

Нині ТПП України працює над запровадженням оформлення сертифікатів походження в електронному вигляді. Наші зарубіжні колеги підтримують цей процес й надають свої рекомендації.

Хочу згадати й про таке. У жовтні минулого року у Стамбулі під егідою Європалати та спільно з Союзом палат і бірж Туреччини відбувся міжнародний економічний форум "Інвестування у розвиток", де взяли участь понад 200 представників торгово-промислових палат та їх асоціацій, представники країн Європи, Китаю, Туреччини, Японії й інших. Наша Палата увійшла до Ради директорів Асоціації торгово-промислових палат Європи.

На XI засіданні Ради керівників торгово-промислових палат держав – учасниць СНД, яке проходило в Ашгабаті, мене було обрано її головою.

– Геннадію Дмитровичу, що Ви б хотіли сказати читачам "Ділового вісника" – діловим людям, вітчизняним бізнесменам?

– Хочу процитувати слова президента Фонду Рокфеллера Джудіт Родін: "Бізнес зараз не повинен залишатися осторонь і міркувати про економічне зростання. Бізнес є економічним двигуном, саме від нього залежить зростання як таке".

Торгово-промислова палата України завжди відкрита для співпраці, але ми також чекаємо на результативну співпрацю з новими членами нашої бізнес-асоціації. Світовий розвиток стає все більш суперечливим і більш динамічним. У цих умовах необхідно об'єднувати зусилля, щоб разом долати виклики часу.

ТОРГОВО-ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА УКРАИНЫ

SATU
Семинары и тренинги Украины

ЗНАНИЯ, КОТОРЫЕ РАБОТАЮТ НА ВАС

- СЕМИНАРЫ ДЛЯ ЮРИСТОВ
- СЕМИНАРЫ ПО ВЭД
- КОНФЕРЕНЦИИ И ФОРУМЫ
- БИЗНЕС-ТРЕНИНГИ

WWW.SATU.COM.UA TEL: 044 586 40 15 E-MAIL: BDI-SEM@UCCI.ORG.UA

"Міжнародні контактні дні" з питань металообробки

Бізнес-зустрічі на цю тему, які організує Закарпатська торгово-промислова палата, щороку збирають виробників і постачальників металовиробів та обладнання для обробки металу. Мета їх проведення полягає не тільки в популяризації широкого спектру сучасного обладнання і технологій для обробки металу та виготовлення металовиробів, представлені різноманітного інструментарію та нових верстатострументальних технологій вітчизняних і зарубіжних виробників, комплексної демонстрації технологічних можливостей металообробних підприємств у створенні інструменту та обладнання для різних галузей промисловості. Ще одне спрямування щорічного ділового заходу, що особливо важливо, – розвиток уже налагоджених підприємствами галузі ділових зв'язків та встановлення нових.

Цьогоріч на бізнес-зустріч, що проходила в Ужгороді 22 травня, приїхало понад півсотні представників суб'єктів господарювання з Австрії, Румунії, Словаччини, Чехії, Угорщини, а також із Київської, Львівської, Дніпропетровської та Закарпатської областей України.

Відкриваючи міжнародний захід, віце-президент ТПП України, голова Ради ТПП Карпатського регіону, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар привітав бізнесове зібрання, підкреслив значимість металообробної галузі, без якої не можливе проведення модернізації вітчизняної промисловості, та висловив упевненість, що конструктивний бізнес-діалог на міжнародному рівні дасть поштовх до подальшого розвитку українських металообробних підприємств, поступового підвищення їх інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності, особливо на європейському ринку. Наразі одностороннє відкриття Євросоюзом своїх ринків для українських товарів вимагає прийняття виробниками швидких рішень та рішучих дій, спрямованих на пошук нових партнерів, укладання нових контрактів.

Успішне просування української продукції в країни ЄС на пряму залежатиме від її спроможності конкурувати за ціною і якістю на перенасиченому, з жорсткою внутрішньою конкуренцією, євrorинку.

В офіційній церемонії відкриття "Міжнародних контактних днів" взяли участь консул Генконсульства Угорщини в Ужгороді Трієб Гергель, перший секретар Генконсульства Словаччини в Ужгороді Александер Шкурла, директор Угорсько-української торгової палати Дьордь Кота, керуючий офісом Бізнес-мережі Карпатського регіону в Ужгороді Арпад Баті, начальник управління зовнішньоекономічних зв'язків, інвестицій і транскордонного співробітництва Закарпатської обласної держадміністрації Михайло Бідзіля.

У ході зустрічі увазі учасників були представлені передові технології обробки матеріалів, новітні науково-технічні розробки, перспективне металообробне обладнання, системи автоматизації виробничих процесів, технологічне оснащення, прилади, інструменти та багато іншого. З огляду на це, доречно зауважити, що одними з учасників заходу були представники інтелектуальної еліти – фундаментальної, прикладної науки, яка вносить вагомий вклад у вирішення поставлених перед металообробною промисловістю завдань, – Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля Національної академії наук України.

Організатори заходу за попередніми заявками подбали про підбір потенційних партнерів для переговорів відповідно до визначеного сторонами профілю діяльності та комерційних інтересів. Присутні на спеціалізованому заході підприємці мали змогу заявити про своє виробництво, продукцію чи послуги, обмінятися досвідом, віднайти свого споживача, проаналізувати можливості спільної реалізації бізнес-планів, укласти угоди стосовно

організації спільного виробництва, експортно-імпортних операцій. Відбулися перемовини між представниками підприємств-замовників із потенційними постачальниками стосовно виготовлення виробів, вузлів, комплектуючих за індивідуальним технічним завданням замовника.

Підсумовуючи, можна констатувати, що, попри непросту політичну та соціально-економічну ситуацію в нашій державі, традиційні

"Міжнародні контактні дні" з металообробки в Ужгороді успішно відбулися, а їх учасники мали добру нагоду оцінити останні досягнення у металообробній галузі, проаналізувати сучасні світові тенденції застосування інновацій у системі господарювання, обговорити можливості для розвитку міжнародного співробітництва та широкої маркетингової діяльності з просування продукції та послуг.

Ольга Ян, "ДВ" ЗТПП.

Міжнародні ділові заходи торгово-промислових палат Карпатського регіону

Закарпатська ТПП, відповідно до Угоди про співпрацю зі спорідненими організаціями Карпатського регіону, регулярно організовує спільні міжнародні ділові заходи. Впродовж другого півріччя ц.р. відбудуться зокрема ділові поїздки за кордон представників виробничих підприємств, торгових організацій, приватних підприємців на нижченаведені виставки-ярмарки та бізнес-зустрічі:

9-11 липня – до міста Егер в Угорщині для участі у XVIII виставці-фестивалі виробників винопродукції "Бича Кров" та міжнародній бізнес-зустрічі;

29-31 липня – на міжнародну виставку у Відні (Австрія) "Orderstart Vienna - 2014" (тканини, текстиль, одяг та аксесуари);

18-20 серпня – на XXIII міжнародну сільськогосподарську виставку "Farmer-Expo", яка проходить у місті Дебрецен (Угорщина);

9-11 вересня – до міста Бухарест (Румунія) на міжнародний ярмарок меблів, обладнання та аксесуарів "Bife-Sim - 2014", у рамках якого відбудеться румунсько-українська бізнес-зустріч;

25-27 вересня – на XXII багатогалузеву виставку-ярмарок "Rivulus Dominarum" у місті Бая-Маре (Румунія);

16-17 жовтня – до м. Жешув (Польща) на міжнарод-

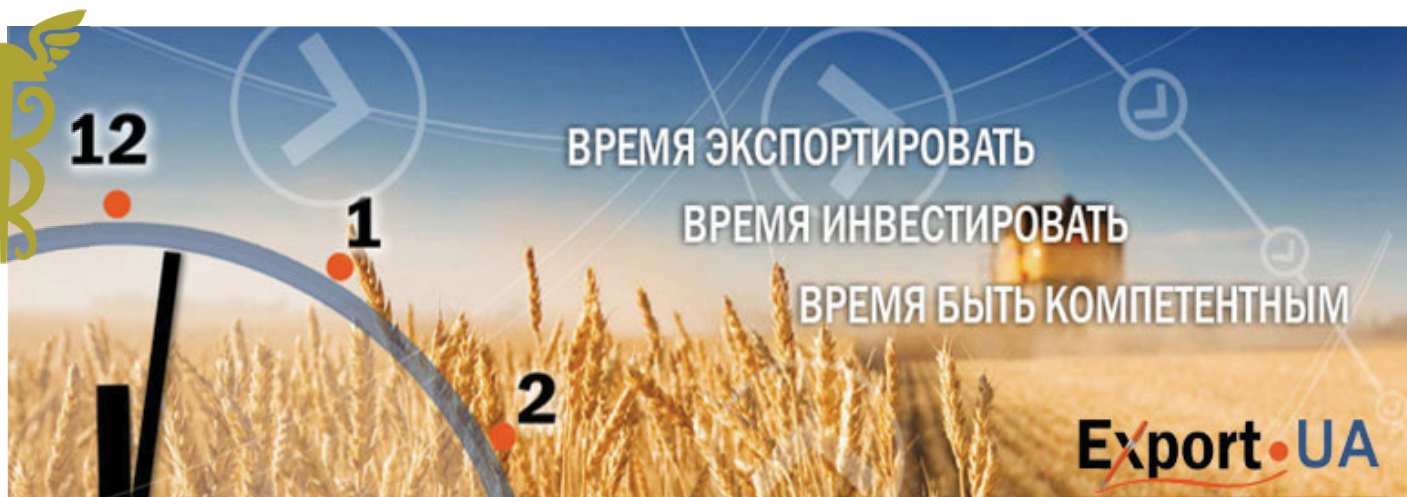
ну бізнес-зустріч за участю підприємців з Польщі, Словаччини, Угорщини, України, Чехії, яка організовується за підтримки Міжнародного Вишеградського фонду в рамках спільного проекту торгово-промислових палат "Розвиток регіональної співпраці та сприяння економічній інтеграції".

12-13 листопада – на "Експортний форум - 2014", який відбудеться у Братиславі (Словаччина).

Великий інтерес українських підприємців до ділових заходів, які проводять партнерські організації з країн Карпатського регіону, обумовлений насамперед тим, що вони мають добру нагоду на міжнародному рівні представити своє підприємство, презентувати продукцію та послуги, провести переговори із зарубіжними партнерами щодо здійснення експортно-імпортних операцій, налагодження спільного виробництва, реалізації бізнес-планів та інноваційно-інвестиційних проектів.

Потенційним учасникам бізнес-заходів радимо завчасно звертатися у Закарпатську ТПП, аби скористатися широко застосовуваною організаторами практикою попереднього підбору партнерів для переговорів згідно з комерційними запитами і пропозиціями сторін.

Контакт. тел.: 0312-66-94-62.

Зустріч представників громадськості Закарпаття з Держсекретарем Міністерства закордонних і європейських справ Словацької Республіки

Зустріч у неформальній обстановці "за чашкою чаю", започаткована минулого року директором Регіонального філіалу Національного інституту стратегічних досліджень в м. Ужгороді Світланою Мітряєвою, цього дня, 17 квітня, зібрала в обласному центрі Закарпаття представників дипломатичної, наукової, експертної, бізнесової еліти краю, аби разом із головним гостем – Державним секретарем Міністерства закордонних справ і європейських питань Словацької Республіки Петером Буріаном обговорити новий формат взаємовідносин між Україною та Словаччиною після президентських виборів у СР.

Поспілкуватися зі словацьким дипломатом, який перебував на Закарпатті з робочим візитом, організатори зустрічі – Світлана Мітряєва та Генеральний консул СР в Ужгороді Янка Буріанова запросили Почесного консула Словацької Республіки в Україні Олега Адамчука, співголови Українсько-словацької Ділової ради, віце-президента Торгово-промислової плати України, президента Закарпатської ТПП Отто Ковчара, в.о. начальника Чопської митниці Міндоходів України Ігора Стрічика, в.о. проректора Ужгородського національного університету, директора Інституту Центральної Європи УжНУ Мирославу Лендзел, директора Інституту економіки та міжнародних відносин УжНУ Миколу Палінчака, завідувача кафедри міжнародних економічних відносин Інституту економіки та міжнародних відносин

УжНУ Володимира Приходька, завідувача кафедри країнознавства Інституту економіки та міжнародних відносин УжНУ Івана Вовканича, завідувачів кафедр словацької філології – Світлану Пахомову та журналістики – Юрія Бідзілю з філологічного факультету УжНУ, експертів РФ НІСД в Ужгороді – Ольгу Єгорову та Ганну Гайтанжи, представників місцевих ЗМІ.

Петер Буріан висловив заклопотаність з приводу останніх подій у нашій державі та підтвердив, що він, як і весь народ Словаччини, виступає за територіальну цілісність України та мирне врегулювання ситуації. Від цього насамперед залежить європейське майбутнє України, наголосив він та запевнив, що підтримка євроінтеграційного курсу найближчого й найбільшого сусіда СР – один із пріоритетів міжнародної політики Словаччини. На цьому етапі надзвичайно важливим фактором є підтримка процесів європейської інтеграції України з боку широких верств українського суспільства.

Держсекретар зовнішньополітичного відомства Словацької Республіки нагадав, що його країна пройшла специфічним і складним шляхом – від декларування євроінтеграційних прагнень до повноправного членства в євроатлантичних структурах. Своїм власним досвідом словаки готові нині ділитися з українцями на будь-якому суспільному рівні. Для України, яка стала на шлях розширення повноважень

органів місцевого самоврядування, сьогодні особливо актуальним вбачається досвід децентралізації, яку свого часу було успішно реалізовано у Словаччині.

Враховуючи, що на сучасному етапі співробітництво Словаччини з Україною спрямоване на підтримку поступового входження нашої держави до європейського економічного простору, ключове місце у міждержавних відносинах посідають взаємна торгівля та взаємні інвестиції. Активізації економічної співпраці сприятиме зокрема рішення Ради ЄС про тимчасове зниження в односторонньому порядку мита для українських товарів, що поставляються до країн Євроспільноти.

Говорили на зустрічі й про можливу допомогу словаків в організації реверсного газопостачання в Україну. Адже серед усіх країн – найближчих наших західних сусідів саме Словаччина має достатні технічні можливості для великих поставок блакитного палива з Європи.

Увага присутніх була зосереджена і на питаннях лібералізації візового режиму. Зокре-

ма наголошувалося, що Словаччина нині видає громадянам України найбільшу кількість довготермінових віз.

Учасники зустрічі торкнулися також актуальних питань співробітництва двох країн у сфері науки, освіти, гуманітарних контактів, гармонізації міжетнічних взаємин. Наразі розширенню науково-освітніх зв'язків сприятиме підписання Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про академічне взаємне визнання та еквівалентність документів про освіту, виданих в Україні та Словаччині.

Петера Буріана зацікавили успішно реалізовані закарпатцями спільно зі словацькими партнерами гуманітарні проекти, що зокрема стосуються відкриття школи, де вивчають словацьку мову, центру словацької культури та інші. Утім, вважає він, цього замало, й тому сферу взаємодії надалі необхідно суттєво розширювати, розробляючи і реалізуючи нові спільні проекти.

Інф. "ДВ" ЗТПП.

В облраді відбувся круглий стіл з питань поглиблення співробітництва між Закарпаттям та Словаччиною

Участь у міжнародному заході взяли перший заступник голови Закарпатської облради Василь Брензович, перший заступник голови облдержадміністрації Андрій Сербайло, радник міністра фінансів України, керівник національних проектів "Технополіс" та "Індустріальні парки" Віктор Кривенко, Генеральний консул Словаччини в Ужгороді Янка Буріанова, заступник міського голови Ужгорода Ярослав Шафарь, підприємці Закарпаття та Словаччини.

У вітальному зверненні Василя Брензовича до учасників наголошувалося, що головна мета цього ділового зібрання – пошук у нових умовах нових можливостей для співробітництва закарпатських підприємств зі словацькими партнерами заради зростання взаємного товарообігу, розвитку спільної інвестиційної діяльності. На переконання першого заступника голови облради, завдяки своєму унікальному географічному положенню Закарпаття має стати регіональним лідером в розвитку зовнішньої торгівлі та залученні іноземних інвестицій.

Янка Буріанова теж вважає цей міжнародний захід дуже важливим, особливо в нестабільних у широкому розумінні умовах сьогодення. Генконсул Словаччини відзначила також взаємне прагнення сторін встановити більш тісні контакти влади, бізнесу, громадськості на всіх рівнях. Ми маємо допомагати один одному, адже ми схожі ментально і між нами не мають бути бар'єри.

Важливо, аби представники словацького бізнесу – учасники круглого столу подали сигнал у Словаччині, що Закарпаття – спокійний і толерантний край, що тут безпечні умови для ведення бізнесу, наголосила вона.

Андрій Сербайло у своєму виступі нагадав, що між Закарпатською областю та регіонами Словацької Республіки діє низка угод у рамках транскордонного співробітництва, реалізація яких в числі інших угод сприяла поступленню в економіку краю майже 12 мільйонів доларів інвестиційних коштів. Україна переживає складні часи, тому підтримка наших партнерів сьогодні надзвичайно доречна і необхідна, зазначив перший заступник голови облради. Наразі область зацікавлена у залученні інвестицій в легку промисловість, машинобудування, харчову галузь, сільське господарство, видобування корисних копалин, туризм і рекреацію.

За інф. прес-служби Закарпатської облради.

За інформацією управління зовнішньоекономічних зв'язків, інвестицій і транскордонного співробітництва Закарпатської ОДА, в області зареєстровано 110 підприємств з іноземним капіталом словацького походження.

Всього за обсягами прямих іноземних інвестицій, що надійшли з початку інвестування в економіку Закарпаття, Словаччина посідає 11 місце. Сусіди інвестували в область 11,9 млн. дол. США, що становить 2,7% від загального обсягу прямих іноземних інвестицій.

За видами економічної діяльності словацькі інвестиції в основному спрямовані у промисловість. Зокрема у переробну промисловість надійшло 47,9% від загальної суми інвестиційних коштів, у добувну галузь – 1,4%, текстильне виробництво – 15,9%, оброблення деревини та виготовлення ви-

робів із деревини – 20,2%, виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 1,4%, виготовлення меблевих виробів – 6,1%, виробництво іншої продукції – 4,2%. Словацькі інвестиції спрямовані також у гуртову та роздрібну торгівлю – 30,3%, будівництво – 4,9%, транспорт і складське господарство – 2,5%, сферу адміністративного та допоміжного обслуговування – 11%.

В інвестиційній діяльності Закарпаття Словаччина найбільш характерно представлена такими підприємствами, як ТОВ "Фем-Інвест" і ТОВ "Самвер" (виготовлення виробів із деревини), ТОВ "Каслек" (виробництво харчових продуктів), ТОВ "Росс-Україна" і ТОВ "Гроно Текст" (пошиття одягу), ВТП "Ортекс ЛТД" (виготовлення ортопедичного взуття), ТОВ "Еко Ір" (утилізація побутових відходів).

ЗАКАРПАТТЯ – ВИСОЧИНА: зустріч представників країв в Ужгороді

Делегація краю Височіна Чеської Республіки на чолі з гетьманом Їржі Б'єгоунком 9 травня перебувала в Ужгороді, де мала зустріч з Андрієм Сербайлом – першим заступником голови Закарпатської облдержадміністрації.

Керівництво області велику увагу приділяє подальшому поглибленню транскордонної та євро-регіональної співпраці, підкреслив у розмові з Їржі Б'єгоунком Андрій Сербайло.

Закарпаття є постійним учасником усіх програм Євросоюзу, які діють на його східному кордоні в рамках так званого Європейського інструменту сусідства і партнерства. В області нині реалізується понад 30 інвестиційних проектів за рахунок коштів ЄС. Державні й самоврядні органи краю надають рекомендації і щодо підготовки нових програм Європейської комісії – "Україна-Угорщина-Словаччина-Румунія" 2014-2020 рр. та "Україна-Польща-Білорусь" 2014-2020 рр. Серед пріоритетних напрямів транскордонного співробітництва – активізація участі області в реалізації Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону.

У свою чергу Їржі Б'єгоунк відзначив переваги Закарпаття, яке завдяки унікальному геополітичному та географічному розташуванню, розвиненій транспортній мережі, наявності необхідної інфраструктури, розташуванню на межі чотирьох держав Східної Європи (Польщі, Словаччини, Угорщини та

Румунії) вважається своєрідними західними воротами України в Євросоюз. Він запевнив, що чеська сторона й надалі докладатиме всіх зусиль до подальшого розвитку співробітництва з Україною, наглядним прикладом якого є багаторічні партнерські взаємини Височіни із Закарпаттям.

Напередодні цієї зустрічі у селі Стримба, що на Рахівщині, чеська делегація разом з Надзвичайним та Повноважним Послом Чеської Республіки в Україні Іваном Почухом взяла участь в урочистому відкритті проекту з реконструкції амбулаторії, передачі вимірювальних приладів, які, до речі, закуплені за кошти гетьмана краю Височіна. У хустському селі Липовець дипломати оглянули реалізований торік аналогічний проект за такі ж кошти – реконструйовану амбулаторію.

Закарпаття – Саболч-Сатмар-Берег: керівники областей зустрілися в угорському місті Ниредьгаза

Основний предмет перемовин представників керівних органів сусідніх регіонів, що проходили 25 квітня у рамках робочого візиту до Угорщини голови Закарпатської облдержадміністрації, стосувався перспективних проектів, які представляють взаємний інтерес.

Як відомо, у березні відбувся робочий візит до Ужгорода Державного секретаря МЗС Угорщини Жолта Неймета, який черговий раз засвідчив прагнення угорської сторони до поглиблення відносин Україною, в тому числі – на регіональному рівні із Закарпаттям. Жолт Неймет зокрема повідомив про наміри уряду Угорщини збільшити до одного мільйона доларів фінансування проектів розвитку, що здійснюються на паритетних умовах у рамках укладеної в грудні минулого року в Будапешті Угоди між Міністерством закордонних справ Угорщини і Закарпатською обласною радою.

За словами Валерія Лунченка, одним із найбільших проектів, які в перспективі плануються реалізувати, є будівництво та реконструкція доріг у Закарпатській області за рахунок кредит-

них коштів, що будуть надані угорським Ексімбанком. У вирішенні цього питання голова ЗОДА розраховує на підтримку свого колеги – голови Загальних зборів області Саболч-Сатмар-Берег Оскара Шестака, оскільки саме він є одним із тих, хто лобює підтримку проекту угорською стороною. У разі досягнення взаємних домовленостей на відповідних рівнях, реалізація проекту, який охоплює 140 кілометрів доріг, що сполучають угорські кордони та міжнародну трасу Київ–Чоп, може розпочатися вже цього року.

Серед перспективних проектів – будівництво і реконструкція переходів у місті Берегово, а також відкриття ще трьох прикордонних переходів з Угорщиною. Валерій Лунченко висловив сподівання, що проведені з Оскаром Шестаком переговори сприятимуть в подальшому розробці та реалізації нових спільних міжрегіональних програм і проектів, та наголосив, що як голова обласної державної адміністрації бере на себе відповідальність щодо виконання українською стороною всіх зобов'язань та дотримання всіх домовленостей.

За інф. прес-служби Закарпатської облдержадміністрації.

Україна й Угорщина розбудуватимуть прикордонну дорожню інфраструктуру

У перші дні червня до Ужгорода прибула угорська делегація на чолі з директором департаменту дорожнього господарства Міністерства національного розвитку Угорщини Жолтом Тороцкаї для проведення консультацій з питань подальшого розвитку пунктів пропуску на українсько-угорському кордоні.

Українську сторону представляли директор департаменту стратегічного розвитку автомобільних доріг Міністерства інфраструктури України Дмитро Котлубей та голова Закарпатської облдержадміністрації Валерій Лунченко.

Перше питання переговорів стосувалося узгодження умов підписання угоди між урядами Угорщини

та України про утримання автомобільних прикордонних мостів. Друге не менш важливе питання, яке представляє великий інтерес у першу чергу для Закарпаття, – розбудова міжнародних автомобільних пунктів пропуску на українсько-угорському кордоні.

Представники сторін висловили впевненість, що вищезгадана міжурядова угода – як результат двосторонніх зустрічей у рамках роботи Спільної міжурядової українсько-угорської комісії з питань економічного співробітництва невдовзі буде підписана й відповідні спільні грантові проекти будуть реалізовані.

Реалізація спільних проектів розширює горизонти українсько-румунського міжрегіонального співробітництва

"Система швидкого реагування в надзвичайних ситуаціях"

Умови реалізації транскордонного проекту під такою назвою були узгоджені 8 квітня під час візиту до повіту Марамуреш делегації із Закарпаття у складі голови ЗОДА Валерія Лунченка, директора департаменту житлово-комунального господарства, будівництва та інфраструктури ЗОДА Віктора Лукечі, сільських голів Білої Церкви та Верхнього Водяного. У поїзді їх супроводжував Генеральний консул України в Сучаві Василь Боєчко.

З румунського боку в перемовинах брали участь Генеральний консул Румунії у Чернівцях Елеонора Молдован, префект повіту Мараму-

реш Антон Рохьян, примар села Мойсей Тоадер Штецку.

Реалізація проекту "Система швидкого реагування в надзвичайних ситуаціях", який фінансується програмою транскордонної співпраці ENPI Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна, здійснюватиметься у населених пунктах Мойсей, що в повіті Марамуреш, та Середньому Водяному, розташованому в Рахівському районі Закарпаття.

Проект передбачає закупівлю автомобілів швидкої допомоги, пожежних машин та снігоприбиральної техніки. Загальна вартість запланованих робіт становить понад 490 тисяч євро. Українською стороною передбачається отримати на реалізацію проекту близько 140 тисяч євро.

Префект Марамуреша Антон Рохьян під час зустрічі висловив готовність до подальшої плідної та довготривалої співпраці між прикордонними областями двох країн. А примар Тоадер Штецку зазначив, що від часу приєднання Румунії до Європейського Союзу він ініціював участь громади села Мойсей у багатьох грантових проектах. Він і надалі планує спільно із закарпатськими державними й самоврядними органами влади залучати європейські грантові кошти для розбудови інфраструктури прикордонних територій по обидва боки румунсько-українського кордону.

Сьогоднішню зустріч не можна вважати проточною, адже вона стала черговим реальним кроком до інтеграції Закарпатського краю у європейський простір, зокрема через розширення співробітництва з Румунією на регіональному рівні, зазначила під час зустрічі Елеонора Молдован.

Переконання Генконсула Румунії в тому, що економічні й культурні зв'язки мають стати прерогативою добросусідських взаємовідносин, цілковито розділяє і керівник Закарпатської ОДА, який запевнив представників румунської сторони, що органи державної влади й місцевого самоврядування області докладатимуть максимум зусиль задля того, аби реалізувати нові проекти та завершити вже започатковані, незалежно від політичної та соціально-економічної ситуації в Україні.

"Інтегровані зв'язки Закарпаття і Румунії"

Такий проект було презентовано 30 травня в Ужгороді під час зустрічі заступника голови Закарпатської облдержадміністрації Михайла Рівіса з Генеральним консулом Румунії в Чернівцях Елеонорою Молдован.

Директор департаменту житлово-комунального господарства, будівництва та інфраструктури ЗОДА Віктор Лукеча, коментуючи основні положення пропонуваного спільного проекту, зазначив, що його реалізація дозволить співпрацювати у важливих для обох сторін сферах, серед яких – розвиток комунальної інфраструктури, охорона навколишнього середовища, покращення екологічної ситуації, запобігання надзвичайним ситуаціям, підвищення рівня безпеки на кордонах, розбудова транскордонної та

прикордонної інфраструктури, збереження історико-культурної спадщини, розширення туристичних зв'язків.

За словами Михайла Рівіса, зміцненню транскордонних зв'язків сприятиме зокрема і реалізація проекту зведення транспортного мосту, що з'єднуватиме місто Сігет (Румунія) та село Біла Церква Рахівського району Закарпаття. Актуальним залишається і питання розбудови пункту пропуску у селі Яблунівка на кордоні з Румунією.

Підтримуючи ініціативи представників закарпатської обласної влади, Елеонора Молдован запевнила їх у великій зацікавленості та цілковитій готовності румунської сторони до реалізації спільних перспективних проєктів, зокрема в рамках програми "Румунія-Україна 2014-2020 рр."

За інф. прес-служби Закарпатської облдержадміністрації.

Румунські підприємці використовують палатівський потенціал для налагодження зв'язків з українськими партнерами

Усталені традиції та багаторічний досвід співпраці торгово-промислових палат Карпатського регіону вагомо впливають на процеси розвитку транскордонного співробітництва України, Угорщини, Румунії, Словаччини та Польщі.

Сприяє цьому створена у 1993 році з метою акумулювання запитів і пропозицій підприємницьких структур, лобювання їх інтересів у європейських міжнародних інституціях та в органах державної влади країн КР Рада ТПП Карпатського регіону, яку з квітня 2011-го очолює український представник – віце-президент ТПП України, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар.

Найважливішим проявом розширення міжпалатівських взаємин є реалізація спільних проєктів і програм удосконалення господарської діяльності суб'єктів малого і середнього бізнесу.

До прикладу, в результаті взаємодії Закарпатської ТПП із бізнесовими об'єднаннями Румунії, зокрема, палатами повітів Ботошань, Марамуреш і Сату-Маре, регулярно організовувалися економічні місії, виставкові заходи з метою активізації двосторонніх відносин на регіональному рівні.

Під час зустрічей представники регіональних державних органів влади і торгово-промислових палат розглядали існуючі проблеми розвитку транскордонного співробітництва та методи їх вирішення, а суб'єкти господарської діяльності регіонів мали змогу провести індивідуальні переговори.

Скористатися наявним потенціалом Закарпатської ТПП вирішила і румунська компанія "Alumet a sistem "Erpur si mouve" з міста Бістріца, яка спеціалізується на механічній обробці металу, в т.ч. для потреб фармацевтичної галузі.

Делегацію у складі топ-менеджера компанії, колишнього міністра праці в уряді Румунії Ботіша Іоана-Нелу, комерційного агента Танасе Ремуса, спеці-

аліста з інформаційного забезпечення Саука Влада у поїзді 8 травня до Закарпаття супроводжував позаштатний спеціаліст ЗТПП з питань зовнішньоекономічної діяльності Іван Бокоч.

Віце-президент ТПП України, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар розповів румунським гостям про організаційні й функціональні особливості національної системи ТПП в цілому та про діяльність регіональної ТПП в Закарпатті зокрема. Він наголосив, що палата, підтримуючи партнерські взаємини з державними та комерційними структурами в Україні й за кордоном, намагається оперативну реагувати на виклики сьогодення, поєднуючи представницькі функції з наданням українським та іноземним компаніям широкого спектра професійних послуг.

Представники компанії "Alumet a sistem "Erpur si mouve" проявили великий інтерес до діяльності підприємств – членів Закарпатської ТПП, особливо машинобудівної та металообробної галузей. Перебуваючи в нашому краї, вони мали змогу ознайомитися з їх виробничими потужностями та переконатися, що підприємства Закарпаття готові до співпраці з потенційними інвесторами, мають для цього необхідний як виробничий, так і кадровий потенціал.

Юрій Чейпеш, "ДВ" ЗТПП.

PODKARPACKA
IZBA GOSPODARCZA

ГРАНТОВИЙ ПРОЕКТ "Розвиток регіональної співпраці та сприяння економічній інтеграції"

Visegrad Fund

GRANT PROJECT "Development of regional cooperation and promotion of economic integration"

БІЗНЕС-ЗУСТРІЧІ У 2014-2015 РОКАХ

16-17 жовтня 2014.

"Легка промисловість".
Жешув (Польща).

19-20 листопада 2014.

"Будівництво".
Ужгород (Україна).

22-23 січня 2015.

"Сільське господарство".
Годонін (Чехія).

25-27 лютого 2015.

"Металообробка".
Мішкольц (Угорщина).

14-17 квітня 2015.

"Туризм".
Тренчин (Словаччина).

18-19 листопада 2015.

Заключна конференція
проекту.
Ужгород (Україна).

Реалізується спільний грантовий проект Закарпатської ТПП і регіональних палат Чехії, Словаччини, Угорщини, Польщі

Закарпатська торгово-промислова палата за підтримки Міжнародного Вишеградського фонду та в партнерстві з Тренчинською регіональною палатою Словацької ТПП (Словаччина), Торгово-промисловою палатою області Боршод-Абауй-Земплен (Угорщина), Підкарпатською господарчою палатою (Польща), Господарчою палатою краю Височіна (Чехія) організує проведення низки міжнародних ділових заходів у рамках грантового проекту V4EaP Extended Standard Grant №21370113 від 9 грудня 2013 р.

Реалізація проекту під назвою "Розвиток ре-

гіональної співпраці та сприяння економічній інтеграції" дасть можливість поглибити співробітництво між регіонами країн-учасниць шляхом проведення разом із партнерами з держав Вишеградської групи тематичних зустрічей представників малого й середнього бізнесу Карпатського регіону.

Заплановані заходи сприятимуть також створенню орієнтованої на довгострокову перспективу спільної інституційної платформи з метою надання консультативної допомоги підприємцям та налагодження постійного обміну діловою інформацією.

Додаткову інформацію можна отримати в управлінні зовнішньоекономічних зв'язків Закарпатської ТПП.

Конт. тел.: (0312) 66-94-62. Ел. пошта: wes@tpp.uzhgorod.ua

EUROCHAMBRES

The Association of European Chambers of Commerce and Industry

connecting
business
to
europe

Європалата, до якої входить і ТПП України, нині налічує у своїх рядах
20 млн. підприємств-членів 1700 регіональних і місцевих палат
з 43 європейських країн. Більше 93% цих підприємств -
представники малого та середнього бізнесу.

Приєднуйтеся!

Віце-президент Торгово-промислової палати України,
голова Ради ТПП Карпатського регіону,
президент Закарпатської ТПП
Отто КОВЧАР:

"Створення Зони вільної торгівлі з Євросоюзом формуватиме передумови для комплексного підходу до розв'язання проблем забезпечення конкурентоспроможності національної економіки"

Підписання економічної частини Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, що відбулося 27 червня, – результат проявленого українським народом істинно європейського прагнення до свободи, бажання жити у процвітаючій державі з високими темпами економічного зростання. Звичайно, ми розуміємо, що Угода не вирішить усі наші болючі економічні питання і не вкаже найкоротшого шляху до цілковитої євроінтеграції, який для країни, враховуючи її масштаби, чисельність населення та цілу низку соціально-політичних проблем, буде далеко непростим. Виходячи з того, що Угодою передбачено створення поглибленої та всеохоплюючої Зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, ми розмовляли з віце-президентом ТПП України, головою Ради ТПП Карпатського регіону, президентом Закарпатської ТПП Отто Ковчаром про вигоди та ризики, які несе вона вітчизняному виробнику.

Відомо, що зона вільної торгівлі ЄС з країнами колишнього соціалістичного табору дещо відрізняється від класичної. У чому полягають основні відмінності?

Зона вільної торгівлі – це тип міжнародної інтеграції, в рамках якої країни-учасниці скасовують митні ставки, податки та збори, кількісні обмеження для взаємної торгівлі. За кожною з них зберігається право на самостійне та незалежне визначення режиму торгівлі по відношенню до третіх країн. Між країнами-учасницями зберігаються митні кордони та пости, які контролюють походження товарів, що перетинають державні кордони.

Для країн пострадянського простору Євросоюз спеціально розробив формат торговельних відносин у рамках програми Східного партнерства. На відміну від класичної зони вільної торгівлі, він передбачає разом із зняттям тарифних бар'єрів для взаємного експорту та імпорту ще й гармонізацію правил міжнародної торгівлі, тобто поступове і майже повне прийняття східноєвропейськими країнами стандартів ЄС.

ЗВТ з Україною зокрема передбачає лібералізацію торгівлі не лише товарами, а й послугами, лібералізацію руху капіталів і до певної міри – руху робочої сили. Вона обумовлює масштабну адаптацію вітчизняного законодавства до європейського регуляторного законодавства у сферах транспорту, енергетики, послуг, сільського господарства та ін. Що в результаті уніфікує значну частину правового простору двох сторін, дозволяє усунути нетарифні (технічні) бар'єри в торгівлі та забезпечує розширений доступ до єдиного ринку ЄС для українських експортерів і навпаки – європейських експортерів до українського ринку.

Ставши у 2008 році членом СОТ, що було необхідною умовою для початку переговорів про ЗВТ, Україна впродовж п'яти років успішно обговорювала з Євросоюзом умови лібералізації торгівлі. Відтак був провальний саміт у Вільнюсі, за яким три місяці українці відчайдушно доводили силу своїх євроустремлень, викликавши захоплення й підтримку в усьому світі.

Висновки фундаментальних досліджень, проведених на замовлення Єврокомісії і Мінекономрозвитку України коротко зводяться до того, що створення Зони вільної торгівлі принесе істотну вигоду економікам обох сторін. Темпи зростання української економіки зокрема можуть підвищуватися на 0,5–1,5 процентного пункту щорічно. Сукупний ефект, виражений як сума вигравів і втрат усіх

споживачів і виробників, позитивний. Чому ж тоді не припиняються дискусії про доцільність ЗВТ?

Тут треба зрозуміти ось що: між учасниками ринку нерівномірно розподіляються результати від лібералізації торгівлі. Декілька великих секторів і крупних підприємств нестинуть втрати, тоді як виграють десятки тисяч малих і середніх підприємств, а також мільйони споживачів. Умовно втрата сотні мільйонів доларів одним підприємством компенсується мільярдом виграшем малого та середнього бізнесу і пересічних громадян.

У цих деталях закладено конфлікт. Великі підприємства цілковито усвідомлюють свої ризики – їх потенційні втрати легко поррахувати. Про це вони вголос заявляють і усвідомлено чи неусвідомлено переносять свої страхи та ризики на всю економіку. Водночас голосів малого й середнього бізнесу та пересічних споживачів майже не чути. У сукупності вони виграють значно більше, ніж утрачають великі компанії. Проте вигреш кожного з них окремо здається незначним. Через те в них майже нема стимулів витратити власні ресурси, щоб донести уряду свою думку. Пригадуєте, останніми місяцями перед Вільнюським самітом ми й спостерігали саме такий конфлікт. Представники фінансово-промислових груп разом зі своїми парламентарськими й урядовими лобі кричали про згубність ЗВТ для економіки держави, про переваги від вступу до Митного союзу. Що, зрештою, сприяло формуванню деструктивної позиції влади та призупинило підписання історичної Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. І все ж її таки вдалося підписати: 21 березня політичну, а 27 червня економічну частину, правда, заплативши найвищу ціну – життям і здоров'ям сотень українців, анексією Криму, розгулом тероризму і сепаратизму на Сході країни. Разом з тим, підписання Угоди доказало, що уряд почав зважати на думку більшості, а не тільки на тих, чий голос лунають найсильніше.

Найважливіші пункти економічної частини Угоди стосуються взаємної торгівлі. Їх імплементація почнеться 1 листопада і триватиме, вважають експерти, щонайменш 10-15 років. До 1 листопада працює так звана одностороння зона вільної торгівлі: 23 квітня Євросоюз обнулив мита на більшість наших товарів. Як використовують вітчизняні виробники надані їм преференції з експорту товарів у країни ЄС?

Справді, український бізнес має змогу потренуватись, як йому працювати на європейських ринках. Сам пакет торговельних преференцій ЄС включає скасування ввізних мит для близько 95% від усього обсягу промислових товарів, а також понад 83% від усіх товарних позицій сільськогосподарської продукції. Реалізація преференцій забезпечує зниження тарифів і для низки продукції хімічної галузі, а майже 16% продукції підпадає під нульові тарифні квоти.

Підставою для застосування преференцій слугує сертифікат походження "EUR.1", що видається Торгово-промисловою палатою України та регіональними ТПП. На період дії преференційного режиму торгівлі з ЄС залишається можливість використання умов експорту в рамках діючого режиму Генералізованої системи преференцій, для використання якого необхідно отримати сертифікат форми "А", що також видають національна й регіональні палати. Таким чином, за українськими експортерами залишається право самим вирішувати: у рамках якого режиму здійснювати експорт. Станом на кінець

червня, за даними ТПП України, наші виробники вже отримали понад 4 тисячі сертифікатів походження форми EUR.1.

Разом із тим, за два місяці, які минули з моменту введення пільгового режиму поставок, Україна скористалася тільки 9,5% наданих квот (у натуральному вираженні). Лише по одній категорії квоту було використано в повному обсязі. Йдеться про постачання соків на 10 тисяч тонн. Значну частину поставок в ЄС забезпечили виробники меду – свою квоту на 5 тисяч тонн пільгових поставок на рік вони використали вже майже на 45%.

Безперечно, аби налагодити торговельні відносини з партнерами на абсолютно новому ринку, потрібен час. І вітчизняні експортери продовжують шукати потенційних партнерів на ринках європейських країн. Причому дуже багато залежить від їхнього бажання виходити на ці ринки, вивчати їх кон'юнктуру, залучати маркетологів, поліпшувати продукцію. Тому й спостерігаємо прогрес за тими групами товарів, які вже традиційно експортуються до Євросоюзу. Загалом вважаю, що лише ті, кому нецікавий європейський ринок, сьогодні займаються про його недоступність через перешкоди із-за якості продукції.

Ми зачепили високі стандарти якості, які, скасовуючи мита на імпорт для українських товарів, Європейський Союз вимагає запровадити від виробників. Яким чином відбуватиметься цей процес?

Торгуючи, держави домовляються про дуже широке коло питань, пов'язаних із технічним регулюванням, стандартами, які використовуються з обох боків кордону, про питання державних закупівель, торгівлю послугами. Без вирішення проблеми невідповідності технічним регламентам Євросоюзу, його двері не відчиняться нам навіть за нульової ставки. Так, саме відповідність технічних стандартів виробництва стимулює торгівлю набагато більше, ніж скасування ввізних мит. А ще для успішної роботи на міжнародних ринках велике значення має імідж держави-експортера та законодавча база. У нас же сьогодні зношеність основних фондів на виробництвах складає понад 60%, енергоємність продукції вдвічі вища, ніж у Європі, продуктивність же праці – втричі нижча. Досі не відповідають міжнародним стандартам регуляторні норми і система оподаткування. Ось чому дуже важливим є питання визнання української продукції за безпекою і якістю. Особливо, якщо врахувати, що частка стандартів стосується роботи підприємств АПК і харчової промисловості.

Аби отримати вихід на європейський ринок за всіма видами продукції, необхідна напружена робота, що включає прийняття необхідних законодавчих актів та внесення відповідних змін до національного законодавства з регулювання безпеки продуктів, ринковий нагляд, відповідальність за реалізацію неякісного товару, а також удосконалення бізнес-практик. Треба імплементувати близько трьохсот європейських законів. Якщо не помиляюся, нині вже затверджено понад сорок технічних регламентів, що базуються на відповідних європейських нормативних документах. Переконали: аби наше законодавство привнеси у відповідність до вимог Міжнародної організації по стандартизації (ISO), свої зусилля мають об'єднати і підприємці, і галузеві асоціації, і Торгово-промислова палата України, і звичайно ж Верховна Рада та Кабінет Міністрів.

Хочу додати, що гармонізовані стандарти, які складаються з обов'язкової та добровільної частин і можуть застосовуватися у повному обсязі й частково, є справою добровільною. Можна вибирати будь-які інші технічні рішення при виробництві, головне – слід дотримуватися обов'язкових вимог Євросоюзу. Тут доречним було б взаємне визнання сертифікатів відповідності, тобто аби експортер міг використовувати у виробництві свої стандарти за умови, що вони відповідають рівню стандартів імпортера. І хоча процедура визнання відповідності трудомістка й триває до року, виробникам все одно вдасться відчутно заощаджувати на переоснащенні виробництв.

Разом із тим, процес приведення вітчизняної продукції до відповідності технічним регламентам ЄС доволі витратний: здійснення широкомасштабних заходів потребує відповідного фінансування, у тому числі – з державного бюджету. А в зв'язку з цим він може затягнутися. Тому важливо, щоби впродовж усього періоду не втратити повноцінного формату Зони вільної торгівлі.

Як свідчить світовий досвід, механізми ЗВТ можуть діяти симетрично тільки у разі взаємодії рівновеликих економік. За показником ВВП на людину, ми маємо різницю

з Євросоюзом більш ніж у вісім разів. Судячи з цього, чи можна говорити про симетричний і повноцінний ефект?

Здатність бути повноцінним гравцем на єдиному європейському ринку слід розвивати. І тут важливо, яким чином наша держава буде здатна реалізувати свою внутрішню інноваційну політику в контексті тих орієнтирів, що сформульовані в інноваційній політиці ЄС. Наразі ж в інноваційній сфері України суттєві зрушення у створенні ринкових механізмів, які забезпечують перетворення науки на ефективний чинник економічного зростання, відбуваються повільно. І це при тому, що в нас наявний потужний науково-технічний потенціал і значна кількість завершених наукових досліджень, доведених до унікальних технологій та зразків продукції. А саме від ефективності інноваційної політики у підсумку залежить забезпечення конкурентоспроможності економіки. Сьогодні світові лідери заробляють на нових технологіях і товарах з високою доданою вартістю. Це і є ті напрями, на розвитку яких слід зосередитися Україні.

Водночас треба пам'ятати, що Зона вільної торгівлі не вирішить проблем конкурентоспроможності економіки, залучення іноземних інвестицій. Вона формує економічні передумови розв'язання цих проблем, а для їх реалізації необхідні у відповідний спосіб адаптовані механізми, які нам ще слід формувати.

Як інструмент торговельної політики ЗВТ виконує дві важливі й водночас прості функції: завдяки тому, що знімаються обмеження, забезпечуються можливості для українського експорту і присутності вітчизняних виробників на європейських ринках. Зняттям же обмежень на шляху європейських товарів забезпечується стабільне постачання необхідних імпортованих товарів. Для нарощування експорту до ЄС підписана Угода може створити лише частину необхідних умов. Так, вона відкриває лінії фінансування та доступ до ресурсів. Проте найбільша відповідальність лягає на плечі вітчизняних виробників, яким належить підлаштуватися під європейські стандарти, щоб бути привабливими в країнах ЄС і не програти у конкурентній боротьбі на внутрішньому ринку, коли сюди прийдуть європейські виробники. Я вже говорив, що в українському бізнесі у вигірній позиції буде мале і середнє підприємство, яке має стати міцним фундаментом вітчизняної економіки, зроби зовнішню торгівлю нашої держави більш гнучкою. Саме воно найлегше адаптується до нових умов та отримує нові можливості.

Стосовно особливостей нового європейського ринку, то нема чого надіятися, що він цілковито замінить нашим підприємцям утрачений російський. Він більший майже в шість разів, гранично заповнений і сильно диверсифікований. Те, що наш виробник може продавати на експорт, ще не означає, що він зможе продати на ринок ЄС, оскільки рівень вимог там вищий, ніж у середньому в світі. Крім того, наш виріб може бути нічим не гірший за європейський, але країни ЄС уже виробляють аналогічний свій, то вони й будуть його захищати. А крупні європейські компанії не дуже охоче поспішають приймати на свій ринок конкурентів. Там діють давно сформовані торговельні й економічні зв'язки. Аби знайти свою нішу та успішно працювати, повторюся, замало знизити митні бар'єри і збільшити квоти. Експерти одноставно стверджують: освоювати такі ринки треба якістю, інноваційністю та конкурентоспроможністю продукції.

Чи можливо взагалі спрогнозувати, які українські товари можуть зацікавити Європейський Союз?

Сьогодні Євросоюз цікавить наша сировина, і її він охоче купує. Почну з сільського господарства. Країни ЄС збільшили закупівлю українського зерна та соняшникової олії, добре продається томатна паста. Проте в Європі не поспішають, принаймні найближчим часом, купувати готові продукти харчування. Правда, українська курятина, у модернізацію виробництва якої були вкладені великі інвестиції з урахуванням європейських вимог, уже користується попитом, а незабаром можна буде побачити на прилавках європейських магазинів і курячі яйця. Українським аграріям потрібні великі інвестиції та час, аби вони могли налагодити повний закритий цикл виробництва переробленої продукції, якість якої відповідатиме європейським стандартам. А ще має бути прийнятний пакет законопроектів щодо якості і безпеки продуктів, кормів, ідентифікації та реєстрації тварин, про побічні продукти тваринного походження та ін.

У структурі вітчизняних поставок до країн ЄС наразі домінує український метал. У 2013 році Євросоюз отримав понад 28%

нашого експорту металопродукції більш ніж на 4 млрд. дол. Є в українському експорті й частка продукції машинобудування та споріднених йому галузей промисловості, яка торік склала понад 10%. Правда, більше половини цієї частки (майже 980 млн. дол.) припало на одну товарну позицію – джугти проводів для автомобілів. Ще близько 340 млн. дол. українського машинобудівного експорту до ЄС представлено продукцією американської компанії Jabil Circuit, що побудувала в Закарпатті завод із виготовлення компонентів для електроніки (зокрема, мобільних телефонів), та споріднених підприємств. Третя за значенням стаття українського машинобудівного експорту в країни Євро-союзу включає залізничні вагони і частини до них. У 2013-му на країни ЄС припало менше 7% українського експорту продукції вагонобудування. В цілому, частина українського експорту більш-менш складної промислової продукції до Євро-союзу представлена компонентами на зразок тих же джугтів, проводів або нагрівальних елементів опорів. Поставки більш технічно складної продукції – трансформаторів, акумуляторів, шарикопідшипників – обчислюються десятками мільйонів доларів на рік, але поступаються за обсягом зустрічному імпорту аналогічної продукції з країн ЄС.

Хочеться відзначити ринкові позиції нашої країни в таких високотехнологічних секторах, як, скажімо, отримання чистого кремнію сонячної і напівпровідникової якості. Нині невеликі фірми випускають монокристали на привізній сировині. Готовий монокремній реалізується і на експорт, і на внутрішньому ринку (особливо для сонячної енергетики). Вхідження в Європу дозволить розвивати такі перспективні напрями, тим більше, що спрощений доступ на євrorинки полегшує проникнення і в інші регіони світу.

Вважається, що від виходу на європейські ринки виграють і такі категорії товарів, як одяг, текстиль, кольорові метали. Може стати дуже перспективним виробництво органічної продукції. Здатна Україна надавати й певні послуги, зокрема із запуску ракетних носіїв, в авіабудуванні. Можна назвати ще багато чого. Потенціал маємо великий...

Разом із тим, вхідження на європейські ринки потребуватиме інвестиційних вливань, що наразі є проблемним, бо в країну, де законодавство тормозить нормальну роботу інвестора, де існують ризики військово-політичних конфліктів, інвестиції ітимуть неохоче. Аби дочекатися хоч якихось капіталовкладень з-за кордону, потрібно забезпечити мир і спокій у державі, поліпшити її фінансовий стан і побороти корупцію.

Серед іншого залишається дуже серйозна проблема, яку однозначно треба вирішувати. Йдеться про бізнес-клімат. Уже розпочато перегляд чинних законів, які створюють регуляторні перепони (в першу чергу для бізнесу) і сприяють корупції. Цей процес зі спрощення ведення бізнесу та дерегуляції треба активізувати. Поки вітчизняний бізнес не побачить нові, зрозуміліші й прозоріші правила гри, доки не буде системно викоринена корупція, важко сподіватися, що відбудеться повноцінна переорієнтація на європейський ринок.

Пригадується, інтегруючи до великої Європи, східноєвропейські країни на рубежі 1990 і 2000 років побудували у себе на кошти ЄС сучасну промисловість, що замінила ліквідовані старі галузі. Нам, скоріш за все, навряд чи вдасться повторити їх шлях.

Справді, тоді добре зарекомендовані підприємства з Євро-союзу активно переносили свої виробничі потужності в нові ринкові країни. Там вони могли розраховувати на дешеву роботу, а також поступливість місцевих урядів, що надавали іноземним інвесторам пільги, у тому числі й за рахунок національного бізнесу.

Відтак це був період загальної глобалізації, коли американські, японські і корейські компанії почали масово виходити на європейський ринок. А розміщували вони свої виробництва переважно в східноєвропейських країнах, де їм не протидіяли старі західноєвропейські гравці і можна було отримувати соціальні привілеї від влади.

Наразі такі процеси завершені. Та хоч зауважити, що згадані тенденції дещо торкнулися й нашої держави. Впродовж 2003-2004 років у західноукраїнських областях і зокрема Закарпатті європейські, американські, японські компанії – виробники світових брендів побудували свої підприємства, що випускають комплектуючі для автомобільної промисловості, вузли та іншу електронну продукцію, гірськолижне знаряддя, продукцію побутової хімії, вироби легкої промисловості. Однак, після ліквідації вільних економічних зон (тобто скасування пільг) нові будівництва вже не здійснювалися.

Втім, Україна таки може стати привабливою для розміщення виробничих об'єктів іноземних компаній, орієнтованих на європейський ринок. Безперечними перевагами нашої держави експерти зазвичай називають низьку вартість робочої сили, забезпеченість природними ресурсами, знецінені активи, ліберальне екологічне законодавство. Пріоритетними галузями для інвестування вважаються легка промисловість, виробництво побутової техніки і, звичайно ж, агропром.

Як на фоні євроінтеграційних процесів виглядає Закарпаття – найзахідніша область України, розташована в центрі Європи та ще й на межі з чотирма державами Євро-союзу – Угорщиною, Румунією, Словаччиною, Польщею?

Свого часу, з розширенням ЄС на Схід в Україні й зокрема Закарпаття з'явився шанс стати офіційним сусідом Європейського співтовариства не тільки географічно. Вже тоді цей статус передбачав, правда, у довгостроковій перспективі, поширення на країни, що межують з ЄС, чотирьох ключових європейських свобод – пересування товарів, послуг, людей і капіталу.

За десять років після "першої хвилі" розширення Європейський Союз став одним із основних торговельних партнерів України. Згідно із статистичними даними за 2013 рік, його доля у загальному обсязі торгівлі товарами та послугами України склала понад 32%. Прямі інвестиції з ЄС в економіку України становлять майже 44 млрд. дол.

Для Закарпаття, як і в попередні роки, європейські країни теж залишаються основними торговельними партнерами, обсяги торгівлі з якими торік становили майже 57% обсягів загальнообласного обороту. Інвестиції країн-членів ЄС склали 317 млн. дол., або понад 70% від загальнообласних обсягів.

Цілковито підтримуючи західний вектор цивілізаційного вибору України та укладення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ділові кола Закарпатської області виступають за посилення взаємодії бізнесу і влади в контексті поступової адаптації суб'єктів господарювання до умов вільної торгівлі з країнами ЄС.

Закарпаття вже впродовж багатьох років на практиці здійснює реальні кроки в напрямку європейської інтеграції, розвитку міжрегіонального транскордонного і прикордонного співробітництва, наглядно демонструючи всі переваги тісної співпраці із сусідніми державами щодо вирішення важливих питань у різних сферах суспільного життя.

Одним із пріоритетних напрямів роботи органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадських та бізнесових об'єднань має стати формування потужної системи стимулів для модернізації перспективних виробництв у краї. Важливе значення має розвиток малого й середнього бізнесу, створення сприятливого інвестиційного клімату. Закарпаття в цьому плані теж попереду, адже розгалужена транспортна мережа та прикордонна інфраструктура, зручне розміщення виробництва відносно індустріально розвинених регіонів Східної та Центральної Європи є інвестиційно-привабливою прерогативою області, якою вдало користуються як українські, так і закордонні інвестори.

Наглядним прикладом, як ефективно можуть працювати в Україні іноземні інвестиції, є ПрАТ "Єврокар". На сучасному високотехнологічному підприємстві виготовляється продукція з високою доданою вартістю, до того ж сертифікована за європейськими стандартами. Це є свідченням того, що ми спроможні виготовляти технічно-складну й наукоємну продукцію, яка буде конкурентоздатною на світових ринках. Серед перспективних щодо інвестицій підприємств можна також назвати провідного виробника обладнання для нафтогазової галузі – ПАТ "Ужгородський турбогаз" та Ужгородську швейну фабрику, яка працює на основі давальницької сировини й експортує готову високоякісну продукцію в Європу.

Кордон із чотирма країнами зобов'язує нас розвивати інфраструктуру, створювати сприятливі умови для роботи підприємств, особливо – інвесторів. Одним із реальних кроків у цьому напрямі може стати реалізація масштабного проекту розбудови в Закарпатті індустріального парку "Соломоново", який, до речі, наказом Держінвестпроекту вже внесений до Реєстру індустріальних парків України. Так звана раніше вільна економічна зона (зі спрощеними умовами оподаткування та сприятливими для інвестування) як економічний інструмент може забезпечити залучення передових технологій в регіон, активізувати економіку за рахунок приходу іноземного капіталу, створити тисячі робочих місць для закарпатців.

Розмову записала Ольга Ян, "ДВ" ЗТІП.

В Ужгороді відбувся семінар з питань поставки українських товарів до країн Європейського Союзу з урахуванням режиму торгових преференцій

Вітчизняні виробники-експортери, зацікавлені в розширенні ринків збуту своєї продукції, отримали унікальну можливість упродовж пірвоку випробувати й утвердити свою ринкову конкурентоспроможність на теренах ЄС. До 1 листопада цього року діятимуть надані Євросоюзом в односторонньому порядку автономні торговельні преференції для України, які спонукатимуть господарюючих суб'єктів різних галузей економіки виявляти приховані резерви, аби якнайшвидше зайняти вільні сегменти на ринках європейських країн.

Про це йшлося на проведену 25 квітня інформаційно-консультативному семінарі за участю фахівців Закарпатської торгово-промислової палати, Управління зовнішньоекономічних зв'язків, інвестицій і транскордонного співробітництва та Департаменту економічного розвитку і торгівлі Закарпатської обласної держадміністрації, Чопської митниці та Головного управління Міністерства доходів і зборів у Закарпатській області, Територіального відділення Асоціації платників податків України, Закарпатського науково-виробничого центру стандартизації, метрології і сертифікації, керівників закарпатських підприємств та їх підрозділів із продажу і маркетингу, представників телерадіокомпанії "Данію".

Одностороннє тимчасове відкриття європейських ринків вимагає прийняття українськими виробниками швидких рішень і конкретних дій, спрямованих на пошук нових партнерів та укладання нових контрактів, наголосив у зверненні до учасників зібрання віце-президент ТПП України, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар. Водночас, слід розуміти, що успішне просування продукції в країни Євросоюзу напряму залежатиме від її конкурентоспроможності по ціні та якості на вже й так перенасиченому євrorинку, до того ж із дуже жорсткою внутрішньою конкуренцією. Кожному підприємцю прийдеється самостійно вирішувати питання відповідності своєї продукції європейським стандартам, які стосуються якості та безпеки. Україна вже багато зробила для того, щоб гармонізувати своє законодавство у цій сфері до європейського, проте процес ще й досі не завершено.

Які галузі найбільш конкурентоспроможні та здатні пристосуватися до роботи в нових умовах, покаже час.

Наразі пакет торговельних преференцій ЄС включає скасування ввізних мит для 94,7% від усього обсягу промислових товарів, а також 83,4% від усіх товарних позицій сільськогосподарської продукції. Реалізація преференцій забезпечить зниження тарифів і для низки продукції хімічної галузі, а 15,9% продукції підпадатиме під нульові тарифні квоти.

За підрахунками Міністерства економічного розвитку і торгівлі, загальний економічний ефект від торговельних преференцій ЄС для української економіки може скласти 497 млн. євро та включатиме в себе, зокрема, 97 млн. євро економії українськими експортерами від скасування ввізних мит, а також 340 млн. євро – від збільшення експорту української агропродукції і 53 млн. євро – від збільшення експорту переробленої сільськогосподарської продукції.

Підставою для застосування преференцій слугуватиме сертифікат походження "EUR.1", що вже видається

Торгово-промисловою палатою України та регіональними ТПП. На період дії преференційного режиму торгівлі з ЄС залишається можливість використання умов експорту в рамках діючого нині режиму Генералізованої системи преференцій – GSP, для використання якого необхідно отримати сертифікат форми "А", що також видається національною й регіональними палатами. Таким чином, за українськими експортерами залишається право самим вирішувати: у рамках якого режиму здійснювати експорт до ЄС.

Окрім інформації щодо умов та особливостей застосування торговельних преференцій, оформлення сертифікатів походження товарів, учасники семінару мали змогу отримати фахові консультації стосовно видачі уніфікованих митних документів – карнетів АТА, присвоєння товарам штрихових кодів, проведення експертизи товарів та їх оцінки, присвоєння продукції товарних знаків, а також юридичних та перекладацьких послуг. Розглядалися й інші питання, пов'язані із диверсифікацією і знаходженням нових ринків збуту товарів українського походження, у першу чергу – в країнах Євросоюзу.

Найближчим часом Закарпатська ТПП планує проведення семінару з питань застосування преференційного режиму на товари українського походження, які експортуються в країни ЄС, спільно з Торгово-промисловою палатою України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі, іншими центральними й регіональними органами, на які покладено функції технічного регулювання в різних сферах господарської діяльності.

Про результати членства України в Світовій організації торгівлі, механізми захисту бізнес-інтересів у системі СОТ, принципи прозорості СОТ: переваги для бізнесу, а також про вплив торговельної політики на діловий клімат ішлося на семінарі "Всесвітня торговельна система: сучасна діяльність СОТ та її вплив на бізнес", що 5 червня зібрав представників малого й середнього підприємництва, зокрема вітчизняних виробників та експортерів, які постачають товари і послуги в країни-члени СОТ, а також працівників місцевих органів державної влади та науковців краю.

Організований Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, за сприяння Міністерства економічного розвитку і торгівлі, й у партнерстві із Закарпатською торгово-промисловою палатою, захід проходив у рамках проекту "Торговельна політика і практика в Україні", який реалізується за фінансової підтримки уряду Швеції.

Метою проведення семінару стало ознайомлення представників підприємницьких структур із заходами, вжитими членами СОТ для здійснення вільної та справедливої торгівлі на міжнародному рівні. Позаяк саме наявність необхідної інформації та розуміння українськими

Закарпатці мали змогу ознайомитися з діяльністю Світової організації торгівлі та проаналізувати її вплив на бізнес

підприємцями процедур і форматів комунікації в межах Світової організації торгівлі надає низку переваг. Насамперед, це дозволить озброїтися знаннями та вмінням ідентифікації, аналізу та мінімізації ризиків і складнощів при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Відтак – відігравати активнішу роль на міжнародній арені, проявляючи ініціативу та залучаючи уряд до вирішення проблем з тими країнами-членами СОТ, що своїми діями в особі конкретних компаній перешкоджають торговим інтересам України. Така співпраця бізнесу і влади може бути однією з важливих передумов здатності нашої держави розробляти й впроваджувати ефективну торговельну політику з урахуванням національних економічних інтересів.

Відкриваючи захід, віце-президент ТПП України, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар відзначив, що Світова організація торгівлі регулює не тільки торгівлю товарами, а й майже всі інші аспекти виробничого та відтворювального процесів у сучасних національних економіках в контексті глобалізації виробничих ланцюжків. У рамках переговорів і процедур СОТ обговорюються питання, пов'язані з торгівлею послугами, інвестиціями, продукцією захищеного протекціонізмом аграрного сектора, з інтелектуальною власністю, нетарифними бар'єрами в торгівлі, регіональним розвитком. Сьогодні в нашій країні чимало зроблено законодавчо і на практиці для уніфікації умов торгівлі та ведення бізнесу відповідно до міжнародних вимог. Разом з тим, важливим вбачається підвищення інформованості бізнесу про те, як застосовуються засоби захисту торгівлі, в тому числі вітчизняних виробників на внутрішньому та зовнішніх ринках, що чекає підприємців після підписання угоди про асоціацію з Європейським Союзом та ін. З огляду на це, кваліфіковані консультації та рекомендації таких вагомих наукових економічних інституцій українському бізнесу вкрай необхідні.

Ділове зібрання привітав голова правління Інституту економічних досліджень та політичних консультацій Ігор Бураковський, зауваживши, що наша держава приєдналася до світової торговельної системи задля розвитку зов-

нішньої торгівлі, підвищення якості продукції за рахунок зростання конкуренції, розвитку несировинного експорту. У рамках СОТ для українських експортерів існують свої складнощі й переваги, які проявляються і при веденні бізнесу, й у сфері державної підтримки. Частина учасників ринку досі не володіє достатньою інформацією про умови участі у Світовій організації торгівлі. Що зрештою позбавляє вітчизняні компанії та їх галузеві об'єднання можливості відстоювати свої інтереси при торгових й економічних взаєминах у рамках СОТ. Експерти з питань торговельної політики цього інституту, а також представники департаменту співробітництва з СОТ та з питань торговельного захисту Мінекономрозвитку і торгівлі вважають за доцільне проводити ознайомчі, практичні семінари, аби навчити вітчизняних підприємців самостійно розбиратися, прогнозувати, оцінювати, які завдання по галузях і видах бізнесу, представлених слухачами, можуть виникати в процесі інтеграції України в світову торговельну систему та виробляти способи вирішення таких завдань.

На семінарі було проаналізовано зміни, які несе для українського бізнесу підписання угоди про зону вільної торгівлі з Європейським Союзом. Мова йшла не тільки про зниження або обнулення митних тарифів, а й про нові правила ведення бізнесу і технічні регламенти. Науковий співробітник Інституту економічних досліджень та політичних консультацій Артур Ковальчук підкреслив, що синхронізація українських регламентів з європейськими, гармонізація правил ведення бізнесу полегшить умови доступу на ринок, обсяг якого складає 500 млн. осіб та одну п'яту світового ВВП, і відкриє широкі можливості перед українською економікою. У довгостроковій перспективі зона вільної торгівлі з ЄС забезпечить зростання ВВП України на 0,5% щорічно, а також загальне підвищення добробуту населення на 1,2% на рік. Обсяг експорту до Євросоюзу має зрости приблизно на 6,3%, обсяг імпорту з ЄС – на 5,5%. Передбачається, що відбудеться зростання економіки на 5%, а продуктивності виробництва на підприємствах – у межах від 1 до 7%. Вбудовані в угоду запобіжні та захисні заходи сприятимуть українському бізнесу нівелювати можливі виклики і загрози.

До певної міри сприятиме виходу на ринок ЄС преференційний режим торгівлі, запроваджений Євросоюзом для вітчизняних компаній в односторонньому порядку до 1 листопада нинішнього року, вважає представник Міністерства економічного розвитку і торгівлі Олена Мельник. За розрахунками фахівців, загальний економічний ефект від тимчасового відкриття європейських ринків має скласти 497 млн. євро та включатиме в себе 97 млн. євро економії українськими експортерами від скасування ввізних мит, а також 340 млн. євро – від збільшення експорту української агропродукції і 53 млн. євро – від зростання експорту переробленої сільськогосподарської продукції.

Висвітлюючи питання про механізми захисту інтересів бізнесу в Світовій організації торгівлі, науковий співробітник інституту Віктор Гречин зазначив, що стосовно основних положень СОТ можуть використовуватися різні засоби захисту торгівлі. У цих рамках, приміром для здійснення антидемпінгових розслідувань, законодавчо мають визначитися граничні терміни, щоб не дозволити недобросовісним учасникам ринку через затягування процедури придушити нормально працюючих конкурентів. Він навів приклади з оцінки ризиків і факторів із нанесення шкоди у випадках, коли на умови ринку впливають демпінг, субсидії чи зростання імпорту. Учасники заходу обговорили проблеми, з якими стикаються експортери на зовнішніх ринках, питання вирішення міжнародних торговельних спорів у рамках СОТ, а також позитивний вплив членства України в СОТ на їх вирішення. Станом на 30 квітня нинішнього року проти українських товарів іншими країнами було введено 25 антидемпінгових заходів і велося 6 антидемпінгових і спеціальних розслідувань. У свою чергу, для захисту українського ринку

співробітництва з СОТ та з питань торговельного захисту Мінекономрозвитку і торгівлі.

Українські урядові та бізнес-структури поступово накопичують досвід використання механізмів Світової організації торгівлі для захисту інтересів вітчизняного виробника. Зобов'язання, які взяла на себе Україна, ставши у 2008 році 152 членом СОТ, спричинили широку низку внутрішніх законодавчих та інституційних реформ. Ці реформи цінні самі по собі, адже вони позитивно впливають на економіку і її ефективність, багато в чому сприяють підвищенню конкурентоспроможності промисловості та подають інвесторам сигнал: діловий клімат в країні підходить для ведення бізнесу й застосування капіталу.

Відтак не всі галузі економіки відчули покращення, від членства країни в СОТ. Науковий співробітник інституту Оксана Кузяків представила діловій аудиторії результати досліджень вітчизняних учених, здійснених і на основі

на цей період було введено 15 антидемпінгових заходів і проводилося 2 розслідування.

Однією з найважливіших переваг членства у Світовій організації торгівлі Ігор Бураковський називає прозорість, завдяки якій виробники країн-членів розуміють правила та регламенти, що застосовуються до продажу їхньої продукції на внутрішньому ринку чи на зовнішніх ринках у межах СОТ. Саме дотримання належним чином прозорості забезпечує більш передбачуваний торговельний режим, в умовах якого і виробники, і експортери отримують можливість працювати ефективніше.

Відповідно до загальних вимог, уряди країн-членів СОТ публікують всі закони й регламенти, пов'язані з торгівлею та зміни й доповнення до них, а також сповіщають (нотифікують) інші країни-члени про будь-які зміни у власних торговельних режимах. Для цього вони створили спеціальні пункти запитів та поширення інформації. В Україні таким пунктом є відділ обробки запитів і нотифікацій та інформаційного забезпечення департаменту

опитувань менеджерів промислових підприємств з метою визначити, як вони оцінюють наслідки вступу України до такої вагомій міжнародній торговельній інституції. Найбільшою мірою від вступу до Світової організації торгівлі виграли різної величини підприємства харчової промисловості та великі промислові компанії. У цілому опитування засвідчило позитивно-нейтральний вплив членства в СОТ на діяльність підприємств та показало зростання продуктивності праці в усіх галузях обробної промисловості завдяки лібералізації торгівлі, що означає підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Зростання продуктивності могло б бути значно більшим, якщо б існувало менше перешкод для перерозподілу факторів виробництва між підприємствами всередині економіки. Якби вдалося побороти корупцію, послабити регуляторний тиск на підприємства, покращити захист прав власності, ефект від зниження тарифів був би більшим. Проте навіть за наявних умов приєднання України до СОТ стимулювало підвищення ефективності національної економіки.

Членство нашої країни у Світовій організації торгівлі мало також важливі інституційні наслідки: можливість провести переговори щодо створення глибокої та всеохопної зони вільної торгівлі з ЄС; доступ до механізму вирішення торговельних суперечок; підвищення прозорості торговельної політики; можливість захищати національні інтереси на Дохійському раунді переговорів СОТ. Загалом науковці та експерти розглядають членство в СОТ як тривалий процес, використання позитивного потенціалу якого визначається насамперед національною економічною політикою, станом світової та національної економік й, водночас, умінням ефективно розвивати і здійснювати те, що в широкому розумінні називається економічною дипломатією.

Аналітична доповідь "Системна криза в Україні: передумови, ризики, шляхи подолання" підготовлена авторським колективом Національного інституту стратегічних досліджень за загальною редакцією першого заступника директора НІСД Ярослава Жаліла. В ній проаналізовано основні передумови у суспільно-політичному та соціально-економічному житті України, що призвели до жорсткої системної кризи кінця 2013-2014 рр., сформульовано основні стратегічні пріоритети державної політики, спрямованої на якнайшвидше подолання кризи, відновлення суспільно-політичної та економічної стабільності, забезпечення стійкого поступу країни на засадах обраного шляху європейської інтегра-

Про передумови й ризики системної кризи в Україні та можливі стратегічні кроки для її подолання говорили в Ужгороді

ції, та запропоновано конкретні механізми й інструменти реалізації такої політики.

Презентація Аналітичної доповіді, організована Регіональним філіалом НІСД в м. Ужгороді, відбулася 17 червня. Зі вступним словом до учасників заходу звернулася директор РФ НІСД Світлана Мітряєва, яка зазначила: "Нав'язність суспільного запиту на трансформацію співпадає з потребою оновлення суспільства під впливом викликів посткризового світу, пріоритетів європейської інтеграції та, на жаль, в умовах зовнішньої агресії". На думку С. Мітряєвої суспільство потребує широкого кола сигналів, що лежать у царині його оновлення і стосуються його базових цінностей. Вона наголосила, що "перед Президентом України постало дуже багато важливих завдань і одне з першочергових – відновлення довіри громадян до владних інституцій країни, реалізація реформ в економіці, безпековій, гуманітарній та інших сферах, швидкий ефект від яких залежить, перш за все, від команди, здатної реалізувати ці очікування як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях".

Звертаючись до учасників зібрання, перший заступник голови Закарпатської ОДА Андрій Сербайло відзначив важливість представленого аналітичного документу. Адже суспільство чекає відповіді на головні запитання: як повернути країну до нормального життя, як стабілізувати політичну, економічну і соціальну ситуацію? Відповіді на ці запитання, на його думку, можливо віднайти в результаті активних обговорень за участі політиків, державних службовців та громадськості, яким і є цей захід. "Для всіх уже стало зрозумілим, що один із основних чинників ефективного існування держави – створення умов для конт-

ролю діяльності влади з боку громадянського суспільства. Для цього, в першу чергу, необхідно збалансувати повноваження між парламентом, президентом та урядом, прийняти новий виборчий закон, запровадити пропорційну систему з регіональними відкритими виборчими списками; зробити підзвітними та підконтрольними народних депутатів перед суспільством" – наголосив А. Сербайло. "Надзвичайно актуальним є питання децентралізації влади, оскільки місцеві виконавчі органи з новими повноваженнями нестимуть відповідальність перед громадами", – додав він. Водночас, перший заступник голови ЗОДА вважає необхідним та доцільним вирішення питання щодо збільшення частки надходжень до місцевих бюджетів за рахунок загальнодержавних податків та розширення повноважень регіональних державних та самоврядних органів, що стосуються транскордонного співробітництва. Серед іншого, А. Сербайло зауважив, що Регіональний філіал Національного інституту стратегічних досліджень в м. Ужгороді вже тривалий час реалізовує в Закарпатті численні експертні обговорення та міжнародні заходи високого рівня, результатом яких є напрацювання оптимальних підходів для здійснення ефективної державної політики.

Із основними положеннями Аналітичної доповіді присутніх ознайомив заступник директора НІСД Василь Яблонський, який коротко зупинився на ключових положеннях та баченні інститутом основних пріоритетів державної політики на 2014-2015 рр., спрямованої зокрема на розвиток безпекової, гуманітарної, соціальної та економічної сфер. Щодо пріоритетів у безпековій сфері, В. Яблонський зазначив: "Для захисту суверенітету і територіаль-

ної цілісності держави, гарантування безпеки людини і громадянина насамперед необхідно зробити наступне: забезпечити деескалацію конфлікту в Донецькій та Луганській областях через ліквідацію осередків тероризму та політичний діалог з місцевим населенням; збільшити видатки з державного бюджету на відновлення, модернізацію та зміцнення Збройних Сил, правоохоронних органів та інших складових сектору безпеки і оборони; зміцнювати зовнішні гарантії національної безпеки держави, в т.ч. шляхом укладення нових юридично зобов'язуючих угод з країнами-гарантами та більш активної участі України в європейській системі колективної безпеки". Задля відновлення дієвості права В. Яблонський наголосив на необхідності проведення спеціальної перевірки (люстрації) суддів, удосконалення системи добору суддів; запровадження системи дисциплінарної відповідальності, аж до позбавлення статусу судді; зміцнення суддівського самоврядування; посилення гарантій незалежності суддів від впливу інших державних органів, їх посадових осіб, а також у самій системі правосуддя.

Світлана Мітряєва коротко зупинилася на завданнях України щодо переформатування відносин з країнами Центрально-Східної Європи, враховуючи зміну політичного формату після президентських виборів у Словаччині та парламентських в Угорщині. Серед пріоритетів співробітництва вона виокремила: пошук компромісу між політикою підтримки закордонних співвітчизників, який здійснюють центральноєвропейські держави щодо України, та потребою нейтралізації автономістських тенденцій, які демонструють окремі радикальні політичні сили країн-сусідів України; зміцнення військово-політичного співробітництва у форматі спільного Вишеградського батальйону й інших форматах співпраці в рамках НАТО, зважаючи на посилення загроз військово-політичної експансії Росії; приско-

рення процесу лібералізації візового режиму між Україною та ЄС аж до його скасування.

Під час обговорення доповідей виступили Володимир Приходько (директор Інституту Державного управління та регіонального розвитку УжНУ), Мирослава Лендєл (в.о. проєктора, директор Інституту Центральної Європи УжНУ) та Олег Лукша (виконавчий директор регіонального відділення "Асоціації міст України"), які наголосили на важливості, актуальності та практичній значущості представленого аналітичного документа.

Серед запрошених учасників заходу були Генеральний консул Словацької Республіки в м. Ужгороді Янка Буріанова, Генеральні консули Угорщини в м. Ужгороді та м. Берегові Йозеф Бачкаї та Іштван Тот, директор

Інституту електронної фізики НАН України, академік НАН України Отто Шпенік, ректор Ужгородського національного університету Володимир Смоланка, директор Інституту економіки та міжнародних відносин УжНУ Микола Палінчак, директор НДІ Євроінтеграційних досліджень УжНУ Іван Артёмов, директор НДІ політичної регіоналістики УжНУ Маріан Токар, професор УжНУ Сергій Федак, начальник УСБУ в Закарпатській області Віктор Любенков, заступник начальника УМВС України в Закарпатській області Олександр Гебеш, заступник прокурора Закарпатської області Михайло Хиля, перший заступник начальника Чопської митниці Анатолій Ципящук, віце-президент Торгово-промислової палати України, голова Ради ТПП Карпатського регіону, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар, начальники департаментів Закарпатської ОДА, представники інших державних та місцевих органів влади, експертного й наукового середовища, ЗМІ.

**Депутат Закарпатської обласної ради
Федір ХАРУТА:**

"Самоорганізація і контроль громади на всіх рівнях – найдієвіший спосіб повернути країну до демократичних перетворень"

Кор.: Федоре Григоровичу, нещодавно, після тривалої перерви, відбулось розширене засідання Президії Громадської ради II скликання при Закарпатській обласній державній адміністрації (ред. – 26 червня ц.р.). Що спонукало членів Президії знову зібратися?

Харута Ф.Г.: Те, що ми не збирались на засідання, не означає, що Громадська рада нічим не займалась. Опинившись перед загрозою військової агресії з боку східного сусіда, у громадськості краю, як і в державі у цілому, повністю змінилися пріоритети. Я достеменно знаю, що кожне громадське об'єднання, що входить у нашу Громадську раду, як і інші інститути громадянського суспільства, переорієнтувало свою діяльність переважно на вирішення нагальних проблем, що виникли внаслідок подій на Майдані і далі – на сході України. Мова йде про волонтерську діяльність, спрямовану як на допомогу українській армії, так і цивільному населенню, що змушено переносити всі тяготи військового протистояння у східних регіонах, або переселятися в інші регіони України, в тому числі й на Закарпаття. Поряд із цим, члени Громадської ради продовжували пошук шляхів до оновлення суспільства від авторитарної централізації минулої влади та її корупційних наслідків у всіх сферах життєдіяльності держави, а також визначення головних пріоритетів у подальшій своїй діяльності в контексті завдань, поставлених Президентом України в інавгураційній промові, що й послугувало сигналом для зустрічі.

Кор.: Хотілось би докладніше дізнатися про бачення активом Громадської ради свого місця і ролі в реалізації цих завдань.

Харута Ф.Г.: Той, хто вважає, що, вибравши Президента України, можна заспокоїтися та чекати, що він, взявши відповідальність на себе, все вирішить, просто не почув головних посилив, які спрямував до суспільства Глава держави. Їх не аж так багато, а от громаді в них відведена досить важлива роль, особливо щодо питань самоврядування та децентралізації влади, створення умов для інноваційної економіки й соціальної справедливості, забезпечення людей роботою та гідною зарплатою. А це, за словами Петра Порошенка, перша гарантія миру в середині країни та національної безпеки загалом. Також важливе місце має зайняти громадськість у розробці загальнонаціонального антикорупційного пакту між владою та народом, суть якого, як зазначив Президент, дуже проста: "чиновники не беруть, а люди – не дають". Перекоаний, що позбутись корупції без контролю широкого загалу громади ніколи не вдасться. Ще один аспект, реалізація якого матиме, на мій погляд, досить позитивний вплив на об'єднання країни, – це співпраця між регіонами України та ЄС. Упевнений, що сьогоднішня виконавча влада на всіх рівнях також має

активізуватися у питаннях реформування країни в контексті завдань, поставлених Главою держави. Думаю, це має бути прискіпливо спланована щоденна робота, до того ж підзвітна громадськості через сесії депутатського корпусу всіх рівнів.

Кор.: Цікаво ще б було почути про Ваше бачення участі громадськості в розробці та реалізації антикорупційного пакту, про який Ви згадували?

Харута Ф.Г.: Перше, що нам слід зробити, це виявити справді щирих, з державницькою позицією, фахівців та залучити їх як до державного управління, так і до місцевого самоврядування всіх рівнів. Чимало політиків та управлінців зі "старої обойми" нічого не зрозуміли з того, що сталося з народом України за цей короткий, але дуже важливий час. Вони переконані, що ніхто, крім них, не зможе повести країну далі. Зрозуміло, що в короткостроковому перехідному періоді без сьогоднішніх "штатних" політико-адміністративних, соціально-управлінських кадрів не обійтись. Але всі їхні дії мають бути від сьогодні і назавжди прозорими і контрольованими. Віднині не має бути жодних кулуарних домовленостей, жодних закритих від народу небожителів.

Кор.: Гаразд, і які ж конкретні рішення щодо подальшої діяльності прийняли члени Президії Громадської ради?

Харута Ф.Г.: Детальний звіт про розширене засідання Президії Громадської ради ми розмістили на нашому сайті <http://zakgromrada.org.ua>, який, до речі, майже півроку працює вже в оновленому вигляді та з розширеними можливостями інтерактивного спілкування. Але я хотів би акцентувати увагу саме на понятті "розширене". Метою було залучити громадських активістів і фахівців із вище зазначених питань, в яких саме громадськість має розпочати "активну фазу бойових дій", але на мирному фронті самоврядування та регіональної політики. Спілкування членів Президії із запрошеними на засідання Надзвичайним та Повноважним Послом України в Швейцарії та в Ліхтенштейні (2008-2014 роки) І. Діром, заступником Генерального консула Угорщини в м. Ужгороді Е. Саліпскі, начальником Ужгородського міського Центру зайнятості С. Олексюком, головним спеціалістом відділу Закарпатського ОВК І. Балашовим, головою сільської ради с. Ратівці Ужгородського району Т. Андрусь зазначило широкі можливості та переваги системи державного управління в умовах децентралізації влади, виходячи саме з європейського досвіду функціонування місцевого самоврядування, зокрема в Швейцарській конфедерації та її кантонах (з яким присутніх ознайомив І. Дір). Дискусія щодо необхідності загальнонаціонального діалогу з приводу державного устрою, змін до Конституції, взаємовідносин центру і регіонів, подальшого економічного розвитку, напрямів та реальних можливостей співпраці в контексті міжрегіонального співробітництва України і Швейцарії також показала: громадськість розуміє, що децентралізація влади – це, в першу чергу, величезна відповідальність місцевих самоврядних органів перед громадою, необхідність запровадження ефективних механізмів участі громадськості у виробленні органами місцевого самоврядування важливих управлінських рішень, зокрема з питань визначення стратегії розвитку територіальної громади, затвердження статутів територіальних громад, проектів містобудівної документації (генеральних планів розвитку міст, селищ, сіл тощо). Місцеві самоврядні органи, наприклад, отримавши досить широкі права об'єднувати своє майно та ресурси в рамках співробітництва територіальних громад для виконання спільних програм та ефективнішого надання публічних послуг населенню, аж ніяк не обійдуться без професійної підтримки громадських об'єднань та громадської експертизи.

Як приклад співпраці територіальних громад, присутні мали можливість ознайомитися з інформацією про реалізацію спільного інвестпроектів з відновлення й ефективного

функціонування гірських залізниць із шириною колії 750 мм в Карпатському регіоні України та створення їх розгалуженої мережі, спрямованою на збереження навколишнього середовища і природно-заповідного фонду Карпат, недопущення потенційних екологічних загроз для населення, зважаючи на особливості технічних параметрів для експлуатації та розвитку транспортної інфраструктури гірських територій і необхідності підтримки промислового потенціалу, ефективного розвитку туристичної галузі й задоволення соціальних потреб населення Карпатського регіону. Цей проект уже підтримано керівництвом Виноградівського району та Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. Створено робочу групу, яка приступила до відпрацювання інвестпроекту. Також, готується засідання міжурядової робочої групи в Швейцарії за участі зацікавлених до реалізації даного проекту інвесторів Словаччини, Угорщини, Австрії та Румунії.

Щодо прийнятих рішень Президії Громадської ради, то буквально з кожного питання порядку денного вони були сформовані з урахуванням тих викликів, які нам диктує сьогоднішня. Це і звернення до Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, РНБО, міжнародного співтовариства з вимогою вжиття вичерпних заходів зі стабілізації ситуації на сході України і збереження територіальної цілісності нашої держави, а також звернення до очільників центральних органів влади та Закарпатської облдержадміністрації, яке стосувалося зокрема недопущення ліквідації Ужгородської пасажирської дільниці Львівської залізниці у зв'язку із соціальною значимістю її для громади Закарпаття, необхідності організації та посилення роботи в напрямі військово-патріотичного виховання молоді краю, важливості спільних дій, спрямованих на поліпшення надання соціальних послуг мешканцям південно-східного регіону, які прибули до нашого краю. Також було створено ініціативну групу з підготовки зборів із заснування Асамблеї громадських рад Закарпаття.

Кор.: До речі, ми з Вами майже рік тому вже обговорювали ідею створення Асамблеї громадських рад Закарпаття, її основні засади, мету та очікувані результати від діяльності цього громадського об'єднання? Чому лише тепер прийнято рішення активувати цей проект?

Харуга Ф.Г.: Сьогодні, при проведенні реформи щодо децентралізації влади, ми як інститут громадянського суспільства маємо об'єднати всі зусилля та спрямувати їх на широке долучення громадськості до цієї життєво важливої справи. Перекоаний, що Громадська рада, не має обмежуватися дорадчо-консультативними функціями при ЗОДА. До того ж, аналізуючи майже трирічну діяльність цього громадського інституту, я для себе зробив висновок, що всі контроль-

ні функції, які були надані йому державою, всі професійні пропозиції та експертні висновки від громадянців насправді саме з боку влади були або заформалізовані, або "коректно" блокувалися. Тобто, всі наші намагання встановити реальну результативну співпрацю зі структурними підрозділами облдержадміністрації, обласними, районними й міськими управліннями та організаціями залишалися без уваги. Хоча й угоди про співпрацю підписували, зустрічі проводили, давали обіцянки розібратися та звернутися до урядових структур задля вирішення нагальних для краян питань. Увесь цей час влада намагалася спрямувати нас на деякі соціальні та благодійні дії, а головні питання життєвості області були для нас табу. Тим паче, в найближчій перспективі внаслідок реалізації реформ щодо децентралізації влади, виконавчі функції будуть забезпечувати виконкомми, сформовані радами. Тому такий орган, як Громадська рада, має стати незалежним партнером влади і створюватися за рішенням інститутів громадянського суспільства на різних рівнях у вигляді неприбуткового та незалежного громадського об'єднання не тільки як дорадчо-консультативний, а й як орган народного контролю та ефективний інструмент реалізації реформ у суспільстві. Яким і може виступити Асамблея громадських рад Закарпаття – як територіальна, відкрита для всіх громадських інституцій мережна модель, що наразі де-факто сформована і готова бути зареєстрована де-юре.

Нині, в такі важкі для країни часи, самоорганізація та контроль громади на всіх рівнях – реальний і найдієвіший спосіб повернути країну до демократичних перетворень. Дії влади мають бути прозорими і контрольованими. Я вже говорив раніше і знову повторюю, що, на наше переконання, Асамблея – це один із базових механізмів відновлення взаємної довіри між державою та громадськістю, що на регіональному рівні виступатиме таким собі каталізатором громадської думки, стане своєрідною школою народної дипломатії, тим осередком громадянського суспільства, який в інтересах громади активно генерує інноваційні підходи та ефективні механізми територіального планування, узгодження й синхронізації стратегій регіонального розвитку та координації дій влади і громадянського суспільства, їх взаємоконтролю. Впевнений, що така структура, як Асамблея громадських рад, у досить короткий строк виявить нові обличчя і в політиці, і серед управлінських фахівців різного рівня. До того ж, ми покладаємо великі надії на Експертний центр, створення якого було започатковано Громадською радою та представниками викладацького складу Ужгородського національного університету і який, сподіваємось, як окремий орган увійде до складу Асамблеї громадських рад Закарпаття. Я вірю в цей проект та його успішну реалізацію з усіма позитивними наслідками для населення краю.

ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНІ НОВОВВЕДЕННЯ

ЗАКОНТВОРЦІ УСУВАЮТЬ НЕУЗГОДЖЕНОСТІ ПОЛОЖЕНЬ "АНТИКРИЗОВОГО" ЗАКОНУ З ІНШИМИ ЗАКОНОДАВЧИМИ АКТАМИ

Закон №1200-VII від 10.04.2014 р. "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо усунення окремих неузгодженостей норм законодавства" набрав чинності 19 квітня, за винятком деяких положень.

Недоліки Закону №1166-VII від 27.03.2014 р. парламентарі за поданням урядовців виправляють шляхом внесення відповідних змін до нього, а також до Податкового кодексу (ПКУ).

Зокрема, при імпорті ліків та виробів медпризначення (за переліком Кабінету Міністрів (КМУ) сплачується ПДВ за ставкою 7%, а не 20% (відкориговано пп. "в" п. 193.1 ПКУ).

В той же час на період із 1 квітня до 1 червня ц.р. до платників ПДВ за ставкою ПДВ 7% відтерміновано вимоги щодо зазначення в касових чеках наступних відомостей: коду ставки ПДВ за одиницею товару; загальної суми ПДВ за кожною позицією (групою товарів); загальної суми коштів, що підлягає сплаті покупцем, з урахуванням ПДВ.

Крім того, на сайті Держказначейства щомісячно публікуватимуть повний перелік платників податку, які отримали бюджетне відшкодування з обов'язковим зазначенням сум відшкодувань (новий пп. 200.18.21 ПКУ).

У Податковому кодексі зафіксовано норму (ст. 391 ПКУ), якою врегульовано питання застосування курсу Національного банку (НБУ) для визначення податкових зобов'язань зі сплати митних платежів. Так, застосовується офіційний курс НБУ, що діє на 0 годин дня подання митної декларації, а якщо митна декларація не подається – дня визначення податкових зобов'язань.

За цим самим курсом здійснюється перерахунок інвалюти в гривні під час визначення: бази обкладення ПДВ для товарів, що ввозяться в Україну (пп. 190.1 ПКУ); бази обкладення ПДВ для товарів, які ввозяться в Україну у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, несупроводжуваному багажі (ст. 191 ПКУ); бази обкладення акцизним податком під час увезення товарів в Україну (пп. 214.2 ПКУ); суми акцизного податку з імпортованих товарів (продукції), що ввозяться в Україну (пп. 218.2 ПКУ).

Нагальна потреба в цьому виникла після прийняття НБУ постанови №180 від 31.03.2014 р.

Також виправлено ситуацію, що виникла з 1 квітня із обкладенням податком з доходів фізичних осіб (ПДФО) доходів у вигляді процентів на поточний або депозитний банківський рахунок.

Відповідно до абз. 6 п. 1 розділу XIX "Перехідні положення" ПКУ, на період до 1.01.2015 р. було відстрочено обкладення процентів на поточний чи депозитний (вкладний) банківський рахунок, вклад (депозитний) до небанківських фінансових установ або на депозитний (ощадний) сертифікат. Тобто такі доходи не включалися до загального місячного (річного) оподаткованого доходу. З 1 квітня Законом №1166 ця норма ПКУ буда скасована. В зв'язку з цим проценти на поточний чи депозитний (вкладний) банківський рахунок фактично мали б обкладатися за ставкою 5% ПДФО.

Наразі цю "технічну помилку" виправлено шляхом внесення у розділ XX "Перехідні положення" ПКУ відповідної норми. Слід нагадати, що 1 липня ц.р. набувають чинності нові зміни до ПКУ в частині обкладення ПДФО процентів за депозитами, передбачені Законом №1166. Такі доходи обкладатимуть за прогресивною шкалою.

Щодо аналогічних норм, які стосуються оподаткування дивідендів, то вони наберуть чинності лише з 1.01.2015 року (абз. другий п. 1 розділу IV "Прикінцеві положення" Закону №1166).

Перенесено і терміни набуття чинності норм щодо збільшення ставок акцизного податку на спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої з 1 вересня на 1 липня ц.р. (абз. третій п. 15 розділу I Закону №1166).

З ПОЧАТКУ ЛИСТОПАДА СПРОЩУЄТЬСЯ ПРОЦЕДУРА ВІДКРИТТЯ БІЗНЕСУ

Законом "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку відкриття бізнесу" від 15.04.2014 р. №1206-VII, який набере чинності 30 жовтня ц.р., внесено низку змін до Закону "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців" від 15.05.2003 р. №755-IV.

Зокрема, передбачається наступне.

Скасування вимоги щодо справляння реєстраційного збору за проведення державної реєстрації юридичної особи (зараз становить 170 грн.) та фізичної особи – підприємця (зараз становить 17 грн.). Такий збір залишається лише за держреєстрацію змін, що вносяться до установчих документів юросіб – у розмірі 51 грн. (розмір не зміниться), а також зміни імені чи місця проживання фізособи-підприємця – у розмірі 17 грн. (зараз становить 10 грн.).

Скасування норми, за якою в разі відмови у проведенні держреєстрації юридичної особи чи фізичної особи – підприємця реєстраційний збір не повертається.

Повідомлення держреєстратором (крім органів податкової служби, органів статистики та Пенсійного фонду) ще і фондів соціального страхування про факт держреєстрації юрособи чи фізособи-підприємця.

Розширення обсягу відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб – підприємців, до яких надається доступ на офіційному сайті спеціально уповноваженого органу з питань державної реєстрації. Так, наявність повноважень для вчинення правочинів від імені юридичної особи можна буде легко перевірити за інформацією з ЄДР через мережу Інтернет.

Здійснення державної реєстрації юросіб та фізосіб – підприємців шляхом подання електронних документів без обов'язкового використання електронного цифрового підпису.

Скасування обов'язкової наявності печатки у суб'єктів приватного права.

ПАРЛАМЕНТАРІ УХВАЛИЛИ ЗАКОН ПРО ПОСИЛЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНВЕСТИВІВ

За Законом №1255-VII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів", ухваленим Верховною Радою 13 травня, у Кодексі законів про працю частини 1 ст. 41 доповнюється пунктом 5, згідно з яким додатковою підставою розірвання трудового договору з ініціативи власника чи уповноваженого ним органу з окремими категоріями працівників (за певних умов) є, серед іншого, припинення повноважень посадових осіб.

До статті 44 вносяться зміни, за якими у разі припинення трудового договору з підстав, зазначених у п. 5 ч. 1 ст. 41 працівнику виплачується вихідна допомога у розмірі не менше ніж шістьмісячний середній заробіток.

Відповідно до внесених до частини 4 ст. 130 змін, на працівників не може бути покладена відповідальність за шкоду, яка відноситься до категорії нормального виробничо-господарського ризику, а також за шкоду, заподіяну працівником у випадку крайньої необхідності. Відповідальність за неодержаний підприємством, установою, організацією прибуток може бути покладена лише на посадових осіб.

До частини 1 ст. 132 вносяться зміни, згідно з якими за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації при виконанні трудових обов'язків, працівники (крім посадових осіб), з вини яких заподіяно шкоду, несуть матеріальну відповідальність у розмірі прямої дійсної шкоди, але не більше свого середнього місячного заробітку.

У пункті 2 ч. 1 ст. 133 "Випадки обмеженої матеріальної відповідальності працівників" визначається, що це стосується керівників підприємств, установ, організацій та їх заступників, а також керівників структурних підрозділів та їх заступників – у розмірі заподіяної з їх вини шкоди, але не більше свого середнього місячного заробітку, якщо шкоду заподіяно зайвими грошовими виплатами працівникам, неправильною постановкою обліку і зберігання матеріальних, грошових чи культурних цінностей, невжиттям необхідних заходів до запобігання простоям.

Згідно зі змінами до Господарського кодексу (ч. 4 ст. 89), посадові особи відповідають за шкоду, заподіяну ними господарському товариству, в межах і порядку, передбачених законом (раніше – та установчими документами товариства).

До частини 3 ст. 99 Цивільного кодексу вносяться зміни, згідно з якими повноваження члена виконавчого органу можуть бути в будь-який час припинені або він може бути тимчасово відсторонений від виконання своїх повноважень.

У Законі "Про акціонерні товариства" (ч. 3 ст. 51) прописано, що порядок роботи членів наглядової ради та виплати їм винагороди визначається цим Законом, статутом товариства, положенням про наглядову раду акціонерного товариства, а також цивільно-правовим чи трудовим договором (контрактом), що укладається з членом наглядової ради.

ЄВРОСОЮЗОМ ЗАПРОВАДЖЕНО АВТОНОМНИЙ ПРЕФЕРЕНЦІЙНИЙ ТОРГОВИЙ РЕЖИМ ДЛЯ УКРАЇНИ

Поставка українських товарів до країн Європейського Союзу здійснюється з урахуванням режиму автономних торгових преференцій, які надаються з 23 до 1 листопада ц.р.

Відповідну постанову Комісії ЄС від 16.04.2014 р. №374/2014 "Про скорочення та відміну ввізного мита на товари українського походження" опубліковано в офіційному журналі ЄС №L118/1 від 22.04.2014 р.

Підставою для застосування до товарів торговельних преференцій є сертифікати походження EUR.1, які у період дії преференційного режиму видаються Торгово-промисловою палатою України та регіональними ТПП.

Водночас, продовжує діяти режим GSP на ті товари, які зазначені в Регламенті ЄС 978/2012 від 25.10.2012 р. При цьому, експортер має право обрати найбільш сприятливий преференційний режим для товару, що експортується.

ФОРС-МАЖОРНІ ОБСТАВИНИ ЗАСВІДЧУЄ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА

Враховуючи численні запити суб'єктів господарювання щодо засвідчення обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин), ТПП України інформує про те, що виключним правом засвідчувати форс-мажорні обставини наділена Торгово-промислова палата України.

Згідно статті 14 Закону від 2 грудня 1997 року "Про торгово-промислові палати в Україні", ТПП України засвідчує обставини форс-мажору відповідно до умов зовнішньоторговельних угод і міжнародних договорів України та умов договорів за зверненнями суб'єктів господарської діяльності.

Виключне право ТПП України підтверджувати форс-мажорні обставини передбачене також у Законі від 23.09.1994 "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті", в Податковому кодексі, інших нормативних актах України.

Регіональні торгово-промислові палати засвідчують форс-мажорні обставини відповідно до умов договорів, контрактів між резидентами, норм законодавства, відомчих нормативних актів, рішень органів місцевого самоврядування, в яких безпосередньо передбачено віднесення такої функції до їх компетенції.

Засвідчення обставин непереборної сили (форс-мажору) проводиться на підставі індивідуального письмового звернення суб'єкта господарювання з поясненнями ситуації, що склалася, із зазначенням періоду дії форс-мажорних обставин, наданням доказів, що підтверджують подію та неможливість виконання своїх зобов'язань.

Слід зауважити, що ТПП України не надає загальних довідок про підтвердження форс-мажорних обставин на невизначене коло осіб.

ПІД ДІЮ ЗАКОУ ПРО ДЕРЖЗАКУПІВЛІ ПІДПАДАЮТЬ КОМПАНІЇ, ПОНАД 50% АКЦІЙ ЯКИХ Є ВЛАСНІСТЮ ДЕРЖАВИ

У новій редакції Закону від 10.04.2014 р. №1197-VII "Про здійснення державних закупівель", що набрала чинності 20 квітня, немає такого поняття як "державні кошти", водночас чітко визначено поняття "замовник". Це – органи державної влади й місцевого самоврядування, юридичні особи та їх об'єднання, які забезпечують потреби держави чи територіальної громади, якщо така діяльність не здійснюється на промисловій чи комерційній основі. Під поняття "замовник" підпадають і замовники, визначені в пункті 1 частини першої статті 1 Закону "Про особливості здійснення закупівель в окремих сферах господарської діяльності".

Таким чином, усі підприємства, які в засновниках мають державу (50 відсотків + 1 акція) незалежно від того, за які кошти здійснюється закупівля, мають проводити її з дотриманням усіх вимог чинного законодавства.

Дія Закону поширюється на закупівлі замовниками товарів, робіт і послуг для провадження ними діяльності, які повністю чи частково здійснюються за рахунок бюджетних коштів за умови, що вартість закупівлі товарів і послуг дорівнює або перевищує 100 тис. грн., а робіт – 1 млн. грн., а також закупівлі, що здійснюються за рахунок власних коштів за умови, що вартість закупівлі товарів і послуг дорівнює чи перевищує 1 млн. грн., а робіт – 5 млн. грн.

Законом змінено порядок надсилання й оприлюднення річного плану та змін до нього. Зокрема передбачено, що план та зміни надсилаються казначейському органу чи банку, який, власне, і

здійснює обслуговування замовника, що є більш доцільним. Також нова редакція передбачає обов'язкове оприлюднення замовником річного плану та змін до нього на веб-порталі уповноваженого органу. Ця норма сприятиме більшій відкритості процедур закупівель, оскільки кожна зацікавлена особа може ознайомитися з оприлюдненим річним планом. Загалом процедура розкриття стає більш прозорою, адже пунктом 4 ст. 9 Закону передбачено право уповноважених представників громадських об'єднань бути присутніми під час розкриття пропозицій конкурсних торгів.

Позитивною зміною є зобов'язання замовника оприлюднювати на веб-порталі уповноваженого органу повідомлення про внесення змін до договору та звіт про його виконання, що дасть змогу контролювати які саме зміни внесені до підписаного договору за результатами торгів та чи виконаний він в повному обсязі. Водночас, Закон скасовує необхідність розміщення інформації в офіційному державному друкованому виданні та в міжнародному інформаційному виданні з питань держзакупівель.

Ще одна новація вимагає зазначення у звіті про результати процедури закупівлі повного найменування та місцезнаходження кожного суб'єкта господарювання, якого учасник, з котрим укладено договір про закупівлю, буде залучати до виконання робіт як субпідрядника в обсязі не менше ніж 20% вартості договору про закупівлю.

Новим Законом змінено також строки для подання пропозицій конкурсних торгів до 20 робочих днів, а при скороченій процедурі – до 10 робочих днів. Звужено і терміни для звернення за роз'ясненням під час проведення скороченої процедури закупівлі – 5 днів до дати розкриття.

Однією із новацій є зменшення відсоткового еквівалента для забезпечення пропозиції конкурсних торгів. Раніше розмір забезпечення пропозиції не мав перевищувати 1% від очікуваної вартості при закупівлі робіт та 5% – при закупівлі товарів і послуг. У новому Законі розмір забезпечення зменшено до 0,5% для робіт та 3% для товарів і послуг.

Наразі, до найпростіших процедур закупівель відносять запит цінкових пропозицій, який раніше проводився при очікуваній вартості від 100 тисяч до 200 тисяч гривень, Новою редакцією Закону граничну суму для проведення запиту цінкових пропозицій піднято до 300 тисяч гривень. Також в абзаці 11 ч. 2 ст. 36 Закону зазначено, що строк подання учасниками цінкових пропозицій встановлюється замовником, але не може бути меншим, ніж 7 робочих днів із дня оприлюднення запиту цінкових пропозицій на веб-порталі уповноваженого органу відповідно до статті 10 Закону.

Серед інших позитивних нововведень – уточнення поняття "здійснення контролю", що має сприяти недопущенню учасників, які є пов'язаними між собою особами, до оцінки пропозицій конкурсних торгів, а також – суттєве скорочення переліку закупівель на які не буде поширюватися дія Закону, та переліку підстав для застосування неконкурентної процедури.

Водночас, залишається недостатньо врегульованим питання щодо критеріїв оцінки пропозицій конкурсних торгів, оскільки в законодавстві відсутнє визначення "постійно діючий ринок". Це дає змогу замовникам варіювати системою оцінки при виборі переможця торгів, порушуючи один із головних принципів державних закупівель – максимальна економія та ефективність.

Багато розмов було про відміну новим Законом процедури закупівлі в одного учасника. Однак, цей факт досить суперечливий. Назви такої процедури у новій редакції немає, але натомість з'явилася нова під назвою "переговорна процедура закупівлі", яка майже повністю співпадає з раніше діючою процедурою закупівлі в одного учасника.

Слід також мати на увазі, що формальна помилка у пропозиції, наприклад – неправильна нумерація сторінок чи неправильний порядок складення документів, і досі є підставою для відхилення пропозицій конкурсних торгів (п. 3 ч. 1 ст. 29 Закону).

ЗА НЕРЕЄСТРАЦІЮ БІЗНЕСУ – ШТРАФ І КОНФІСКАЦІЯ

Відповідно до ст. 42 Господарського кодексу підприємництво – самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

У випадку провадження господарської діяльності без державної реєстрації як суб'єкта господарювання чи без одержання ліцензії на діяльність, що підлягає ліцензуванню, а також діяльності з порушенням умов ліцензування чи без одержання документа дозвільного характеру, якщо це передбачено законом (крім

випадків застосування принципу мовчазної згоди), передбачено штраф у розмірі від 340 до 1700 грн. з конфіскацією (чи без конфіскації) виготовленої продукції, знарядь виробництва, сировини і грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення.

За ті ж дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке ж порушення, або пов'язані з отриманням доходу у великих розмірах (17000 грн. і більше), передбачено штраф у розмірі від 1700 грн. до 8500 грн. та конфіскацію виготовленої продукції, знарядь виробництва, сировини і грошей.

За надання суб'єктом господарювання дозвільному органу чи адміністратору недостовірної інформації щодо відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства передбачено штраф від 680 до 1700 грн.

ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ ВНЕСЕНО ЗМІНИ ДО МИТНОГО КОДЕКСУ

Законом від 10.04.2014 р. №1201-VII зокрема визначено, що для цілей здійснення митних формальностей стосовно товарів і транспортних засобів комерційного призначення застосовується офіційний курс гривні до іноземної валюти, встановлений Нацбанком, що діє на 0 годин дня подання митної декларації, або дня здійснення митних формальностей без подання митної декларації.

Крім цього, передбачено, що товари, які ввозяться на митну територію України або вивозяться за її межі підприємствами, є об'єктами оподаткування митом, якщо їх митна вартість перевищує еквівалент 150 євро. До цього товари оподатковувалися митом, якщо їх митна вартість перевищувала еквівалент 100 євро.

Підакцизні товари, переміщення (пересилання) яких через митний кордон України не заборонено законом, незалежно від вартості оподатковуються митом та іншими податками відповідно до Митного та Податкового кодексів.

Митні платежі сплачуються у гривнях. В окремих випадках, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів, вони можуть бути сплачені в іноземній валюті.

Закон набрав чинності 26 квітня 2014 р., крім положення щодо виключення норми стосовно звільнення від оподаткування митними платежами товарів, що класифікуються в одній із товарних позицій 8702, 8703, 8704 (загальною масою до 3,5 тонни), 8711 згідно з УКТЗЕД (у кількості однієї одиниці за кожною товарною позицією), котрі ввозяться працівниками дипломатичної служби, які перебували за кордоном у довготермінових відрядженнях або проходили дипломатичну службу строком не менше одного року та повертаються в Україну (набирає чинності 1 січня 2015 р.).

ТЕРМІН ЗБЕРІГАННЯ ТОВАРІВ У МИТНОМУ РЕЖИМІ МИТНОГО СКЛАДУ – 1095 ДНІВ

Міндоходів черговий раз нагадує суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД), що загальний строк зберігання товарів у митному режимі митного складу (МС) не може перевищувати 1095 днів від дня їх поміщення у зазначений митний режим (ст. 125 Митного кодексу).

Водночас, строк зберігання у митному режимі МС підакцизних товарів, іноземних товарів, які було попередньо поміщено у митні

режими транзиту, тимчасового ввезення або переробки на митній території України, а також продуктів переробки не може перевищувати 365 днів від дня поміщення їх у митний режим МС.

Строк зберігання у митному режимі МС товарів, призначених для експорту, не може перевищувати одного року з дати поміщення їх у цей режим. До закінчення зазначеного строку такі товари мають бути вивезені за межі митної території України.

ПРАВО ВИКОРИСТАННЯ РЕЖИМУ ТИМЧАСОВОГО ВВЕЗЕННЯ МОЖНА ПЕРЕДАТИ ІНШІЙ ОСОБІ

Право використання режиму тимчасового ввезення щодо товарів може бути передано особою, відповідальною за дотримання такого митного режиму, будь-якій іншій особі. Це можливо за умови, якщо інша особа відповідає вимогам, встановленим Митним кодексом (МКУ), приймає на себе зобов'язання особи, відповідальної за дотримання митного режиму тимчасового ввезення. Дозвіл на це надається митним органом за відповідною заявою особи, відповідальної за дотримання такого митного режиму.

Разом із заявою подається:

письмова заява особи, що має намір прийняти право використання митного режиму тимчасового ввезення, про прийняття на себе зобов'язань особи, відповідальної за дотримання відповідного митного режиму;

письмова згода особи-нерезидента – сторони зовнішньоекономічного договору, згідно з яким товари тимчасово ввезено на митну територію України, на передачу права використання митного режиму тимчасового ввезення.

Рішення про надання дозволу на передачу такого права або відмову в наданні дозволу приймається керівником митного органу чи уповноваженою ним посадовою особою та оформлюється шляхом накладення відповідної резолюції на заяві. Про прийняте рішення митниці невідкладно письмово або в електронній формі повідомляє особу, яка звернулася із заявою.

Порядок передачі права на тимчасове ввезення товарів визначений ст. 109 МКУ.

МІНДОХОДІВ ІНФОРМУЄ ПРО МОЖЛИВІСТЬ ОТРИМАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ ОБЛІГАЦІЯМИ

Платники податків, які задекларували суми для відшкодування до 1 січня 2014 року, підтверджені результатами перевірок та не відшкодовані станом на 3.04.2014 р., можуть на добровільних засадах отримати відшкодування ПДВ шляхом оформлення облігацій внутрішньої державної позики. Строк обігу облігацій – 5 років. Їх номінальна вартість становить 1000 гривень.

Отримання відшкодування ПДВ у вигляді облігацій здійснюється на добровільних засадах. Для цього платнику податків необхідно подати заяву про оформлення відшкодування ПДВ облігаціями внутрішньої державної позики до органу Міндоходів.

Податківці, своєю чергою, передають органам, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, реєстри платників із висновками про суми відшкодування ПДВ, після чого у 5-денний термін платники отримують облігації внутрішньої державної позики. При цьому оформлення облігацій привірюється до отримання платником податків бюджетного відшкодування шляхом перерахування коштів із бюджетного рахунка на рахунок платника ПДВ.

**ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА
ПАЛАТА УКРАЇНИ**

Тільки ТПП України згідно чинного законодавства України підтверджує
обставини непереборної сили
(форс-мажорні обставини)

ФІЗОСОБАМ ЛІКВІДУВАТИ ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ СТАНЕ ПРОСТИШЕ

Міндоходів звертає увагу на те, що 8 липня ц.р. набуває чинності Закон від 13.05.2014 р. №1258-VII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичних осіб – підприємців за заявничим принципом".

Документом визначено, що державна реєстрація припинення підприємницької діяльності фізособи проводиться державним реєстратором не пізніше наступного робочого дня із дати отримання реєстраційної картки (без довідок органу доходів і зборів про відсутність у підприємця заборгованості зі сплати податків, зборів та про відсутність заборгованості зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування).

Податкові органи проводять зняття з обліку фізичних осіб – підприємців на підставі надходження від держреєстратора повідомлення про проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізособи-підприємця із зазначенням номера та дати внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру. Фізичні особи – підприємці можуть бути зняті з обліку в податкових органах у разі встановлення факту відсутності заборгованості перед бюджетом щодо сплати відповідних платежів.

Важливо пам'ятати, що вищезазначене стосується лише фізосіб-підприємців. Порядок зняття з обліку юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів та фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність, залишився незмінним.

АНУЛЮВАННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПІДПРИЄМЦЯ – ПЛАТНИКА ЄДИНОГО ПОДАТКУ

Згідно з положеннями Податкового кодексу (ПКУ) реєстрація платником єдиного податку є безстроковою та може бути анульована шляхом виключення з реєстру платників єдиного податку за рішенням контролюючого органу у разі:

подання платником податку заяви щодо відмови від застосування спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів, визначених ПКУ, – в останній день календарного кварталу, в якому подано таку заяву;

припинення підприємницької діяльності фізособою-підприємцем відповідно до закону – в день отримання контролюючим органом від державного реєстратора повідомлення про проведення державної реєстрації такого припинення;

у випадках, визначених п.п. 298.2.3 п. 298.2 ст. 298 ПКУ.

У разі виявлення відповідним контролюючим органом під час проведення перевірок порушень платником єдиного податку вимог, встановлених Податковим кодексом, анулювання реєстрації платника єдиного податку проводиться за рішенням цього органу, прийнятим на підставі акта перевірки, з першого числа місяця, наступного за кварталом, в якому допущено порушення.

В такому випадку суб'єкт господарювання має право обрати або перейти на спрощену систему оподаткування після закінчення чотирьох послідовних кварталів з моменту прийняття рішення контролюючим органом.

ПОДАТКІВЦІ НАГАДАЛИ ПРО ПІДСТАВИ ДЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ МАЙНА З ПОДАТКОВОЇ ЗАСТАВИ

Для звільнення майна платника податків з-під податкової застави та її виключення з відповідних державних реєстрів потрібен документ, що засвідчує закінчення будь-якої з наступних подій: отримання контролюючим органом підтвердження повного погашення суми податкового боргу в установленому законодавством порядку;

визнання податкового боргу безнадійним;

набрання законної сили відповідним рішенням суду про припинення податкової застави у межах процедур, визначених законодавством з питань банкрутства;

отримання платником податків рішення відповідного органу про скасування раніше прийнятих рішень щодо нарахування суми грошового зобов'язання або його частини (пені та штрафних санкцій) внаслідок проведення процедури адміністративного чи судового оскарження (пп. 93.1-93.2 ст. 93 Податкового кодексу).

РЕЄСТРАЦІЯ БІЗНЕСУ ЗА АДРЕСОЮ МАСОВОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ПРИЗВОДИТЬ ДО ЗАЙВИХ ПРОБЛЕМ

Відповідно до статті 63 глави 6 Податкового кодексу з метою проведення податкового контролю платники податків підлягають реєстрації або взяттю на облік у контролюючих органах за міс-

цезнаходженням юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів, місцем проживання особи (основне місце обліку), а також за місцем розташування (реєстрації) підрозділів юросіб, рухомого та нерухомого майна, об'єктів оподаткування чи об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність (неосновне місце обліку).

Внесення реєстраційних даних про зареєстрованого суб'єкта господарювання до Єдиного державного реєстру за адресою, за якою платник фактично не перебуває та за якою зареєстровано ще десятки інших, завдає додаткових ризиків.

У зв'язку з різким ускладненням внутрішньополітичної ситуації, зростанням соціальної напруги в країні значна частина населення за власним бажанням або за необхідністю переїжджає до інших регіонів на проживання та намагається забезпечити свої родини матеріально. Одним із виходів є реєстрація суб'єктом господарювання та початок нового бізнесу.

Органи Міндоходів застерігають усіх, хто випадково може скористатись пропозицією отримати юридичну адресу в місцях масової реєстрації від можливої загрози їх бізнес-іміджу та створенню додаткових проблем у здійсненні підприємницької діяльності.

Перелік адрес масової реєстрації госпсуб'єктів розміщено на порталі міністерства (www.mindr.gov.ua) у розділі "Адреси масової реєстрації" з визначенням відповідного регіону.

ГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ: ОБМЕЖЕННЯ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ І ГРОМАДЯН

Міндоходів нагадало, що постановою Нацбанку від 6.06.2013 р. №210 встановлено такі обмеження щодо готівкових розрахунків впродовж одного дня:

для підприємств (підприємців) між собою в розмірі 10 тис. грн; для фізичної особи з підприємством (підприємцем) за товари (роботи, послуги) у розмірі 150 тис. грн.;

для фізичних осіб між собою за договорами купівлі-продажу, які підлягають нотаріальному посвідченню, у розмірі 150 тис. грн.

Фізособи мають право здійснювати розрахунки на суму, яка перевищує 150 тис. грн., шляхом перерахування коштів з поточного рахунку на поточний рахунок, внесення та (або) перерахування коштів на поточні рахунки.

Таким чином, обмеження готівкових розрахунків поширюються як на ситуації внесення готівки громадянами до каси підприємств, так і на випадки виплати підприємствами готівкових коштів громадянам.

При цьому обмеження не поширюються на розрахунки підприємств (підприємців) з бюджетами та державними цільовими фондами, добровільні пожертвування та благодійну допомогу, використання коштів, виданих на відрядження.

У разі здійснення суб'єктами господарювання розрахунків готівкою понад встановлену граничну суму, таких платників притягують до відповідальності згідно з нормами Кодексу про адміністративні правопорушення.

Зазначені порушення спричиняють накладення штрафу на фізособу-підприємця від 1700 до 3400 грн. Якщо ж особу впродовж року вже притягали до адміністративної відповідальності за таке ж порушення, то розмір штрафу значно зростає – 8500-17000 грн.

НАЦБАНК ВНІС ЗМІНИ ДО ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ

Постановою від 19.06.2014 р. №378 внесено зміни до положення про електронні гроші в Україні та тарифів на послуги з реєстрації та ліцензування, що надаються НБУ.

Змінами зокрема передбачено, що банк має право надавати своїм клієнтам, у тому числі шляхом укладення з юрособами агентських договорів, такі фінансові послуги у сфері використання електронних грошей: розповсюдження електронних грошей; здійснення обмінних операцій з електронними грошима; надання засобів поповнення електронними грошима електронних пристроїв; приймання електронних грошей в обмін на готівкові чи безготівкові кошти.

Крім цього, уточнено, що користувачі-фізособи мають право використовувати електронні гроші для здійснення оплати товарів, а також переказувати їх іншим користувачам-фізособам. Переказувати електронні гроші можна з використанням наперед оплачених карток у сумі до 500 грн. на день та не більше 4 тис грн. впродовж одного місяця.

Користувачі – суб'єкти господарювання мають право отримувати електронні гроші виключно в обмін на безготівкові кошти та використовувати їх лише для здійснення оплати товарів.

Підготував Юрій Чейпеш, "ДВ" ЗТІП.

ОСНОВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПОСЛУГ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

■ Консультації з питань підприємницької, зовнішньоекономічної, інвестиційної діяльності.

■ Організація і проведення в Україні та за кордоном ділових місій, форумів, конференцій, семінарів.

■ Сприяння українським й іноземним компаніям у пошуку бізнес-партнерів, встановленні різних форм співробітництва.

■ Організація індивідуальних переговорів представників вітчизняних та іноземних підприємств.

■ Проведення ділових зустрічей "Міжнародні контактні дні".

■ Забезпечення функціонування постійно діючої виставки продукції закарпатських виробників.

■ Представлення продукції і послуг суб'єктів господарювання у розділі "Інтернет-виставка підприємств Закарпаття" на веб-сайті ЗТПП.

■ Організація поїздок на вітчизняні й зарубіжні виставки-ярмарки, бізнес-форуми, семінари, конференції.

■ Проведення презентацій українських та іноземних компаній.

■ Маркетингові дослідження, інформування про кон'юнктуру внутрішнього і зовнішнього ринків.

■ Експертиза якості, кількості, вартості, комплектності вітчизняних та імпортованих товарів.

■ Підтвердження норм витрат сировинних матеріалів, засвідчення відсоткового ступеня використання сировини й рівня її вартості у загальній вартості готової продукції.

■ Оцінка рухомого й нерухомого майна, земельних ділянок, майнових і немайнових прав, цінних паперів, інтелектуальної власності, бізнесу.

■ Оцінка та визначення технічного стану транспортних засобів, машин, обладнання, механізмів.

■ Засвідчення сертифікатів про походження товарів, про належність продукції власному виробництву.

■ Експертиза і сертифікація продукції на відповідність вимогам нормативно-технічної документації, оформлення сертифікатів відповідності та їх реєстрація у системі добровільної сертифікації "CERTEX".

■ Надання консультацій з питань експертизи і сертифікації товарів.

■ Оформлення карнетів АТА – уніфікованих митних документів для здійснення тимчасового ввезення чи транзиту товарів до третіх країн без сплати мита й інших зборів і податків.

■ Розробка й оцінка бізнес-планів та інвестиційних проектів.

■ Надання юридично-правових послуг і консультацій у всіх сферах господарської діяльності.

■ Розробка установчих документів для створення підприємств та організацій.

■ Оформлення ліцензійних договорів про передачу прав на об'єкти інтелектуальної власності.

■ Розробка і рецензування зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

■ Проведення експертизи документів і підтвердження настання форс-мажорних обставин.

■ Послуги з оцінки збитків, понесених у результаті настання надзвичайних ситуацій.

■ Юридичне забезпечення провадження інвестиційної діяльності.

■ Консультації з питань міжнародного комерційного арбітражу, підготовка матеріалів до розгляду та захист інтересів в МКАС при ТПП України.

■ Розгляд і вирішення спорів постійно діючим Третейським судом при Закарпатській ТПП.

■ Послуги з комерційної медіації – посередництва у процесі переговорів щодо врегулювання спорів та розв'язання конфліктів.

■ Підготовка документів на реєстрацію знаків для товарів і послуг у Департаменті інтелектуальної власності.

■ Оформлення та видача Авторських сертифікатів на вироби образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та їх реєстрація в Єдиному міжнародному електронному реєстрі.

■ Оформлення документації для вступу в члени Асоціації товарної нумерації України "GS1 Україна" та присвоєння товарам штрихових кодів.

■ Надання довідок про ціни на вітчизняному й світових ринках.

■ Класифікація товарів за УКТЗЕД.

■ Підготовка довідкової інформації про ділові заходи в Україні та за кордоном.

■ Надання адресних, фірмових і бізнес-довідок про українські й зарубіжні компанії.

■ Внесення інформації про фірму до Недержавного реєстру українських підприємств у ТПП України.

■ Виконання письмових перекладів з іноземних мов та іноземними мовами, експертиза ідентичності та завірення перекладів, забезпечення усного (синхронного) перекладу під час різноманітних заходів (переговорів).

■ Ксерокопіювання, завірення ксерокопій документів.

■ Організація і проведення в учбовому центрі Закарпатської ТПП навчальних курсів та семінарів з питань підприємницької, в т.ч. зовнішньоекономічної діяльності, міжнародного комерційного арбітражу, здійснення державних закупівель, експертизи та сертифікації товарів, оформлення карнетів АТА, участі в системі товарної нумерації "GS1", із вивчення іноземних мов та ін.

■ Забезпечення рекламної кампанії підприємств та організацій в Україні й за кордоном за допомогою друкованих та електронних засобів системи ТПП України і зарубіжних держав.

■ Видання інформаційно-рекламного бюлетеня "Діловий вісник".

■ Розміщення у "Діловому віснику" ілюстрованих інформаційно-рекламних матеріалів підприємств та організацій.

■ Виготовлення каталогів ділових заходів, рекламних буклетів, проспектів, брошур та ін.